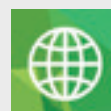


Ειδική έκθεση

**Υποστήριξη της ενέργειας  
από ανανεώσιμες πηγές  
στην Ανατολική Αφρική  
μέσω της χρηματοδοτικής  
διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ  
στον τομέα της ενέργειας**



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ  
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ  
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ  
12, rue Alcide De Gasperi  
1615 Luxembourg  
LUXEMBOURG

Τηλ. +352 4398-1

E-mail: [eca-info@eca.europa.eu](mailto:eca-info@eca.europa.eu)  
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA  
YouTube: EUAuditorsECA

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015

Print	ISBN 978-92-872-3047-8	ISSN 1831-0826	doi:10.2865/801715	QJ-AB-15-014-EL-C
PDF	ISBN 978-92-872-3056-0	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/911086	QJ-AB-15-014-EL-N
EPUB	ISBN 978-92-872-3066-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/407471	QJ-AB-15-014-EL-E

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2015  
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή της φωτογραφίας 1, πρέπει να ζητηθεί άδεια απευθείας από τον δικαιούχο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

*Printed in Luxembourg*

**Ειδική έκθεση****Υποστήριξη της ενέργειας  
από ανανεώσιμες πηγές  
στην Ανατολική Αφρική  
μέσω της χρηματοδοτικής  
διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ  
στον τομέα της ενέργειας**

(υποβαλλόμενη δύναμη του άρθρου 287, παράγραφος 4,  
δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

Οι ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων επιδόσεων και των ελέγχων συμμόρφωσης που αυτό διενεργεί επί συγκεκριμένων τομέων του προϋπολογισμού της ΕΕ ή επί συγκεκριμένων διαχειριστικών ζητημάτων. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά καθήκοντα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου ΙΙΙ, του οποίου προεδρεύει ο Karel Pinxten, Μέλος του ΕΕΣ, και το οποίο ειδικεύεται στους τομείς δαπανών που αφορούν τις εξωτερικές δράσεις. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Klaus-Heiner Lehne, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τους Michael Weiss, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, Gérald Locatelli, προϊστάμενο Μονάδας, Thierry Cozier, επικεφαλής του κλιμακίου ελέγχου, Ruurd De Jong, Myriam Cazzaniga και Joao Nuno Coelho dos Santos, κύριους ελεγκτές και Jean-Louis De Neve, ανώτερο ελεγκτή.

## Σημεία

### Γλωσσάριο και ακρωνύμια

#### I – VII Σύνοψη

#### 1 – 9 Εισαγωγή

1 – 2 **Η πρόσβαση στις ενεργειακές υπηρεσίες είναι σημαντική για την πρόοδο προς τους αναπτυξιακούς στόχους**

3 – 9 **Η διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας δημιουργήθηκε με σκοπό την ταχεία επίτευξη αποτελεσμάτων επί τόπου**

#### 10 – 11 Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

#### 12 – 40 Παρατηρήσεις

12 – 19 **Μολονότι η Επιτροπή παρείχε στην ΕF στήριξη βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων, το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό τους**

13 – 14 Η διαδικασία επιλογής κατέστησε δυνατή τη χρηματοδότηση έργων σύμφωνων με τις προτεραιότητες της ΕF

15 – 19 Το ένα τέταρτο των εξετασθέντων έργων εξακολουθούσε να χρηματοδοτείται, παρά τις σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό που είχαν εντοπιστεί με τη διαδικασία αξιολόγησης

20 – 31 **Η Επιτροπή δεν παρακολούθησε σωστά όλα τα έργα**

21 – 25 Η ποιότητα των εκθέσεων των εκτελεστικών εταίρων ήταν άριστη

26 – 31 Για ορισμένα έργα που αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης, η Επιτροπή δεν έλαβε εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα

32 – 40 **Τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν ήταν επιτυχή και με καλές προοπτικές βιωσιμότητας**

33 – 36 Το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν απέφερε τα περισσότερα από τα αναμενόμενα αποτελέσματα

37 – 40 Σχεδόν όλα τα επιτυχή έργα που εξετάστηκαν είχαν καλές προοπτικές βιωσιμότητας

## 41 – 44 Συμπεράσματα και συστάσεις

- Παράρτημα I — Εξετασθέντα έργα
- Παράρτημα II — Μεθοδολογία βαθμολόγησης
- Παράρτημα III — Έργα του μέσου πρωτοβουλίας της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας για τη διευκόλυνση του διαλόγου συνεργασίας (EUEI-PDF) και τομείς εστίασης ανά χώρα στο πλαίσιο του ενδέκατου ΕΤΑ
- Παράρτημα IV — Περίοδος υλοποίησης, στόχοι και αποτελέσματα των εξετασθέντων έργων
- Παράρτημα V — Παρακολούθηση των εξετασθέντων έργων
- Παράρτημα VI — Βαθμολογία των εξετασθέντων έργων

## Απαντήσεις της Επιτροπής

**ΑΚΕ:** Χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού

**ΑΣΧ:** Αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας

Οι ΑΣΧ είναι οκτώ διεθνείς αναπτυξιακοί στόχοι που τέθηκαν μετά τη Σύνοδο Κορυφής της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών το 2000, κατόπιν της έκδοσης της Διακήρυξης της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνουν από τη μείωση κατά το ήμισυ της ακραίας φτώχειας και της πείνας έως την παροχή καθολικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Όλα τα κράτη μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, καθώς και πολλοί άλλοι διεθνείς οργανισμοί έχουν δεσμευθεί να συνδράμουν στην επίτευξη των στόχων αυτών έως το 2015.

**ΓΔ:** Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Εντός της Επιτροπής, η Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης είναι υπεύθυνη για:

- τη χάραξη της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ και τον καθορισμό των τομεακών πολιτικών που αφορούν την εξωτερική βοήθεια,
- την κατάρτιση, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, του πολυετούς προγραμματισμού των μέσων εξωτερικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από τα ΕΤΑ και τον γενικό προϋπολογισμό,
- την εφαρμογή αυτών των μέσων,
- την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας και την εξωτερική εκπροσώπηση της ΕΕ στον τομέα αυτόν.

**ΕΤΑ:** Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης

Τα ΕΤΑ αποτελούν το κύριο μέσο που διαθέτει η ΕΕ για την παροχή βοήθειας για αναπτυξιακή συνεργασία στα κράτη της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), καθώς και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ). Η συμφωνία εταιρικής σχέσης, η οποία υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 για περίοδο 20 ετών («συμφωνία του Κοτονού»), συνιστά το τρέχον πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις της ΕΕ με τα κράτη ΑΚΕ και τις ΥΧΕ. Κύριος στόχος της είναι η μείωση και, εν τέλει, η εξάλειψη της φτώχειας. Το ένατο ΕΤΑ καλύπτει την περίοδο 2000-2007 και το δέκατο την περίοδο 2008-2013.

**ΜΚΟ:** Μη κυβερνητική οργάνωση

**ΟΗΕ:** Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

**ΟΟΣΑ:** Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Αποστολή του είναι η προώθηση πολιτικών για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας των ανθρώπων ανά τον κόσμο.

**ΕF:** ACP-EU Energy Facility

Διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας

Χρηματοδοτικό μέσο που δημιουργήθηκε το 2005 για τη βελτίωση της πρόσβασης σε βιώσιμες και οικονομικά προσιτές ενεργειακές υπηρεσίες για τις φτωχές αγροτικές και περιαστικές περιοχές στις χώρες ΑΚΕ.

**ΕF I:** Πρώτη διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας χρηματοδοτούμενη στο πλαίσιο του ένατου ΕΤΑ.

**ΕF II:** Δεύτερη διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας χρηματοδοτούμενη στο πλαίσιο του δέκατου ΕΤΑ.

**ΕΥΕΙ:** EU Energy Initiative

Πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και την αειφόρο ανάπτυξη. Συνιστά κοινή προσπάθεια της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ των αντίστοιχων αναπτυξιακών πολιτικών και δραστηριοτήτων τους. Στόχος της είναι να συμβάλει στην επίτευξη των «αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας» (ΑΣΧ) μέσω της παροχής επαρκών, οικονομικά προσιτών, βιώσιμων ενεργειακών υπηρεσιών στους φτωχούς. Αποτελεί επίσης συνιστώσα της δράσης της ΕΕ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «βιώσιμη ενέργεια για όλους» (Sustainable Energy for All, SE4All).

**EUEI PDF:** EU Energy Initiative Partnership Dialogue Facility

Μέσο της πρωτοβουλίας της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας για τη διευκόλυνση του διαλόγου συνεργασίας. Συστάθηκε το 2005 από την Επιτροπή και έξι κράτη μέλη (Αυστρία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Κάτω Χώρες και Σουηδία) για τη βελτίωση της διακυβέρνησης του τομέα της ενέργειας. Αυτό επιτυγχάνεται με την παροχή βοήθειας στις χώρες-εταίρους προκειμένου αυτές να αναπτύξουν κατάλληλες ενεργειακές πολιτικές και στρατηγικές.

**GIZ:** Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (γερμανική εταιρεία για τη διεθνή συνεργασία που δραστηριοποιείται σε ομοσπονδιακό επίπεδο)

**kW:** κιλοβάτ (μονάδα ισχύος)· ένα kW ισούται με 1 000 watt

**ROM:** Results-oriented monitoring

Προσανατολισμένη στα αποτελέσματα παρακολούθηση

Το σύστημα ROM καθιερώθηκε από τη ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης το 2000 και βασίζεται σε σύντομες, εστιασμένες, επιτόπιες αξιολογήσεις από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Χρησιμοποιεί δομημένη και συνεκτική μεθοδολογία για την αξιολόγηση των επιδόσεων των έργων όσον βάσει πέντε κριτηρίων: συνάφειας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, δυναμικού αντικτύπου και πιθανής βιωσιμότητας.

**SE4All:** Sustainable Energy for All

Βιώσιμη ενέργεια για όλους

Η πρωτοβουλία αυτή, την οποία ανέλαβε ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 2011, επιδιώκει να επιτύχει τρεις αλληλένδετους στόχους έως το 2030: i) τη διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες, ii) τον διπλασιασμό του συνολικού ποσοστού βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και iii) τον διπλασιασμό του μεριδίου ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο συνολικό ενεργειακό μείγμα.

**SMART:** (για στόχους) συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και χρονικά προσδιορισμένοι

**WSSD:** World Summit for Sustainable Development

Παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη

Κατά τη διάσκεψη αυτή που πραγματοποιήθηκε το 2002 στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής, η αειφόρος ανάπτυξη επανεπιβεβαιώθηκε ως βασική συνιστώσα του διεθνούς θεματολογίου. Στο πλαίσιο της, οι διάφορες κυβερνήσεις συμφώνησαν και επανεπιβεβαίωσαν ευρύ φάσμα στόχων και δεσμεύσεων. Συγκεκριμένα, η WSSD απηύθυνε έκκληση για ανάληψη δράσεων με στόχο τη σημαντική αύξηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.



## I

Όπως υπογραμμίστηκε κατά την παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την αιεφόρο ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε το 2002 στο Γιοχάνεσμπουργκ και κατά τη διάρκεια άλλων διαβουλεύσεων περί διεθνούς ανάπτυξης, η πρόσβαση στις ενεργειακές υπηρεσίες είναι σημαντική για την πρόοδο προς τους αναπτυξιακούς στόχους. Το 2004, σχεδόν δύο δισεκατομμύρια άνθρωποι, που ζούσαν κυρίως σε αγροτικές και περιαστικές περιοχές αναπτυσσόμενων χωρών, δεν είχαν πρόσβαση σε επαρκείς, οικονομικά προσιτές και βιώσιμες ενεργειακές υπηρεσίες.

## II

Τον Ιούνιο του 2005, το Συμβούλιο Υπουργών ΑΚΕ-ΕΕ ενέκρινε τη δημιουργία της διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας, με στόχο την προώθηση της πρόσβασης των φτωχών σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες και επίκεντρο κυρίως την υποσαχάρια Αφρική και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Για την περίοδο 2006-2013, η ΕΦ έλαβε 475 εκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο του ένατου και του δέκατου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού προοριζόταν για επιχορηγήσεις σε έργα που είχαν επιλεγεί μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Όταν ξεκίνησε ο έλεγχός μας, είχαν διατεθεί συνολικά 268,2 εκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο των δύο πρώτων προσκλήσεων, εκ των οποίων 106 εκατομμύρια ευρώ είχαν διατεθεί για έργα στην Ανατολική Αφρική, η οποία είχε μακράν το χαμηλότερο ποσοστό πρόσβασης σε ηλεκτρική ενέργεια στην ήπειρο αυτή.

## III

Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή ήταν ως επί το πλείστον επιτυχής, αλλά θα μπορούσε να είχε εξασφαλίσει καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την αξιοποίηση της ΕΦ για την αύξηση της πρόσβασης των φτωχών κατοίκων της Ανατολικής Αφρικής σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

## IV

Η Επιτροπή παρείχε χρηματοδοτική στήριξη για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε έργα τα οποία επελέγησαν βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων. Εντούτοις, η μη επίδειξη επαρκούς αυστηρότητας κατά τη διαδικασία επιλογής είχε ως αποτέλεσμα ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν να λάβει επιχορήγηση, παρά το γεγονός ότι είχαν εντοπιστεί σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό τους.

## V

Η Επιτροπή δεν παρακολούθησε σωστά όλα τα έργα. Οι εκθέσεις που υπέβαλαν οι εκτελεστικοί εταίροι ήταν άνιση ποιότητας και η Επιτροπή δεν επιχείρησε να επιβάλει τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις περί υποβολής εκθέσεων. Για ορισμένα έργα, δεν αξιοποίησε επαρκώς τις επιτόπιες επισκέψεις και τις επισκοπήσεις παρακολούθησης βάσει αποτελεσμάτων ώστε να συμπληρώσει τα πληροφοριακά στοιχεία που παρείχαν οι εκτελεστικοί εταίροι, ιδίως όταν ήταν γνωστό ότι τα έργα αντιμετώπιζαν σημαντικές δυσκολίες. Για ορισμένα έργα που αντιμετώπιζαν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης, η Επιτροπή δεν έλαβε εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα.

## VI

Τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν ήταν επιτυχή και πιθανόν βιώσιμα, εάν εφαρμοστούν τα προβλεπόμενα απαραίτητα μέτρα και τα δεδομένα δεν αλλάξουν προς το χειρότερο. Ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν κατάφερε να αποδώσει τα περισσότερα αναμενόμενα αποτελέσματα, κυρίως λόγω τόσο αδυναμιών στον σχεδιασμό που δεν αντιμετωπίστηκαν όσο και ανεπαρκούς παρακολούθησης από την Επιτροπή.

## VII

Διατυπώνουμε μια σειρά συστάσεων για την αυστηρότερη επιλογή έργων, τη βελτίωση της παρακολούθησής τους και την αύξηση των προοπτικών βιωσιμότητάς τους.

## Η πρόσβαση στις ενεργειακές υπηρεσίες είναι σημαντική για την πρόοδο προς τους αναπτυξιακούς στόχους

### 01

Το 2004 σχεδόν δύο δισεκατομμύρια άνθρωποι, που ζούσαν κυρίως σε αγροτικές και περιφερειακές περιοχές αναπτυσσόμενων χωρών, δεν είχαν πρόσβαση σε επαρκείς, οικονομικά προσιτές και βιώσιμες ενεργειακές υπηρεσίες<sup>1</sup>. Οι ασταθείς τιμές των καυσίμων στη διεθνή αγορά, η αυξανόμενη ζήτηση ενέργειας στις αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες χώρες και η κλιματική αλλαγή είναι σημαντικά ζητήματα που πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη όσον αφορά την αύξηση της πρόσβασης σε ενεργειακές υπηρεσίες.

### 02

Ενώ οι χώρες μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) μειώνουν την έκθεσή τους στη συνεχή αύξηση των τιμών της ενέργειας, οι περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες έχουν αυξήσει τη δική τους, λόγω του μη ελκυστικού επενδυτικού κλίματος και της χαμηλής αποδοτικότητας της διαδικασίας<sup>2</sup>. Η σχέση μεταξύ της αδυναμίας πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές και βιώσιμες ενεργειακές υπηρεσίες και της δυσκολίας πραγματοποίησης σταθερής προόδου προς τους περισσότερους αναπτυξιακούς στόχους υπογραμμίστηκε κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη (WSSD) που πραγματοποιήθηκε το 2002 στο Γιοχάνεσμπουργκ, καθώς και κατά τη διάρκεια άλλων διαβουλεύσεων περί διεθνούς ανάπτυξης.

- 1 COM(2004) 711 τελικό, της 26ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με την μελλοντική ανάπτυξη της ενεργειακής πρωτοβουλίας της ΕΕ και με τους κανόνες δημιουργίας μιας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης στον ενεργειακό τομέα για τις χώρες ΑΚΕ, σ. 2.
- 2 Κατά μέσο όρο, οι αναπτυσσόμενες χώρες χρησιμοποιούν διπλάσιο ισοδύναμο πετρελαίου ανά μονάδα οικονομικής απόδοσης σε σχέση με τις χώρες του ΟΟΣΑ (COM(2004) 711).

### Φωτογραφία 1



© The Visible Earth, NASA.

Χαρακτηριστική νυκτερινή άποψη της ευρωπαϊκής και της αφρικανικής ηπείρου

### Η διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας δημιουργήθηκε με σκοπό την ταχεία επίτευξη αποτελεσμάτων επί τόπου

#### 03

Στο πλαίσιο της WSSD, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ένωσαν τις δυνάμεις τους για να δημιουργήσουν την πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας (ΕΥΕΙ) με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και την αειφόρο ανάπτυξη. Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι να συμβάλει στην επίτευξη των «αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας» (ΑΣΧ) μέσω της παροχής επαρκών, οικονομικά προσιτών και βιώσιμων ενεργειακών υπηρεσιών στους φτωχούς κατοίκους κοινωνικοοικονομικά μειονεκτουσών περιοχών. Η ΕΥΕΙ ξεκίνησε διάλογο με αναπτυσσόμενες χώρες για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της ενέργειας, της μεταφοράς τεχνολογίας και των επενδύσεων, καθώς και για την ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών για μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

#### 04

Το 2002 και 2003, η Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη χρηματοδότησης του τομέα της ενέργειας των αναπτυσσόμενων χωρών<sup>3</sup>. Την ανάγκη αυτή αναγνώρισαν τα κράτη μέλη και οι χώρες ΑΚΕ, προτείνοντας τη δημιουργία μιας διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας<sup>4</sup>. Τον Ιούνιο του 2015, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής<sup>5</sup>, το Συμβούλιο Υπουργών ΑΚΕ-ΕΕ ενέκρινε τη δημιουργία της ΕΦ επί τη βάση ενός συνόλου βασικών αρχών (βλέπε **πλαίσιο 1**).

- 3 COM(2002) 408 τελικό, της 17ης Ιουλίου 2002, «Η ενεργειακή συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες» και COM(2003) 829 τελικό, της 23ης Δεκεμβρίου 2003, «Ένα έτος μετά την παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη: υλοποίηση των δεσμεύσεών μας».
- 4 Στη διάσκεψη «Ενέργεια για την Αφρική» που πραγματοποιήθηκε στο Ναϊρόμπι τον Νοέμβριο του 2003 και στην 29η σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΕ στη Γκαμπορόνε τον Μάιο του 2004. Η διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ για τα ύδατα χαρακτηρίστηκε χρήσιμο πρότυπο με κύριο στόχο την παροχή καθαρού πόσιμου νερού και βασικών υποδομών αποχέτευσης στους φτωχούς.
- 5 COM(2004) 711.

#### Πλαίσιο 1

### Βασικές αρχές της διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας

Οι δραστηριότητες της ΕΦ πρέπει:

- i) να απευθύνονται στις χώρες ΑΚΕ που διέθεταν ήδη ή είχαν δεσμευθεί να θεσπίσουν κατάλληλη ενεργειακή πολιτική και να εφαρμόσουν χρηστή διακυβέρνηση·
- ii) να προωθούν την ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο (και ει δυνατόν σε διασυνοριακό) διασφαλίζοντας τη συνέπεια με τις σχετικές τομεακές πολιτικές και με μια γενική στρατηγική για τη μείωση της φτώχειας·
- iii) να επιτρέπουν την ευελιξία όσον αφορά τους μηχανισμούς συγχρηματοδότησης με τα κράτη μέλη, τους δανειοδοτικούς οργανισμούς και τους ιδιωτικούς, δημόσιους ή συνεταιριστικούς φορείς, και
- iv) να προωθούν την καινοτομία όταν καλούνται να παράσχουν βιώσιμες και οικονομικά προσιτές ενεργειακές υπηρεσίες στους φτωχούς.

## 05

Κύριος στόχος της ΕF είναι η προώθηση της πρόσβασης σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες για τους φτωχούς των αγροτικών και περιφερειακών περιοχών, με γεωγραφικό επίκεντρο την υποσαχάρια Αφρική. Στόχος της είναι επίσης η βελτίωση της διακυβέρνησης και η αύξηση της ελκυστικότητας για τους επενδυτές στον τομέα της ενέργειας, η διευκόλυνση των επενδύσεων μεγάλης κλίμακας σε διασυνοριακές ενεργειακές υποδομές και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών, καθώς και των μέτρων ενεργειακής απόδοσης.

## 06

Για την περίοδο 2006-2013, υπέρ της ΕF διατέθηκαν 475 εκατομμύρια ευρώ: 220 εκατομμύρια ευρώ για την πρώτη διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας (ΕF I) που χρηματοδοτήθηκε από το ένατο ΕΤΑ, και 255 εκατομμύρια ευρώ για τη δεύτερη διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας (ΕF II) που χρηματοδοτήθηκε από το δέκατο ΕΤΑ. Σχεδόν το 90 % του ποσού αυτού (415,7 εκατομμύρια ευρώ) χρησιμοποιήθηκε για την παροχή επιχορηγήσεων σε έργα που επελέγησαν μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων<sup>6</sup>. Το υπόλοιπο διατέθηκε για την παροχή στήριξης στο μέσο της πρωτοβουλίας της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας (ΕUΕI) για τη διευκόλυνση του διαλόγου συνεργασίας (PDF)<sup>7</sup>, έναν μηχανισμό συνένωσης πόρων που χρηματοδοτεί μεσαίου μεγέθους επενδυτικά σχέδια<sup>8</sup>, την υποδομή εταιρικής σχέσης Αφρικής-ΕΕ<sup>9</sup> και διάφορες δραστηριότητες<sup>10</sup>.

## 07

Όταν ξεκίνησε ο έλεγχός μας, τον Ιούνιο του 2014, είχαν διατεθεί συνολικά 268,2 εκατομμύρια ευρώ σε 142 έργα στο πλαίσιο των δύο πρώτων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων: 169 εκατομμύρια ευρώ σε 74 έργα από την πρόσκληση υποβολής προτάσεων που δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2006 στο πλαίσιο της ΕF I και 99,2 εκατομμύρια ευρώ σε 68 έργα από την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2009 στο πλαίσιο της ΕF II<sup>11</sup>.

## 08

Περίπου το 85 % των έργων που επιλέχθηκαν μετά από τις δύο πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων αφορούσαν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, το 12 % από υβριδικές πηγές (ανανεώσιμες και ορυκτές) και το 3 % από ορυκτές πηγές. Βάσει των κύριων δραστηριοτήτων τους, τα έργα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μικρής κλίμακας εκτός δικτύου<sup>12</sup> (42 %), διασύνδεσης, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (42 %), ανάπτυξης ικανοτήτων και διακυβέρνησης<sup>13</sup> (9 %) και ενέργειας για το μαγείρεμα κ.λπ. (7 %).

## 09

Το συνολικό ποσό των 106 εκατομμυρίων ευρώ χορηγήθηκε σε 50 έργα στην Ανατολική Αφρική. Με λιγότερο από το 20 % του πληθυσμού της να έχει πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια, η περιοχή αυτή της Αφρικής<sup>14</sup> έχει μακράν χαμηλότερο ποσοστό πρόσβασης. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά την πρόσβαση σε μη στερεά καύσιμα για το μαγείρεμα, με ποσοστό κάτω του 10 % του πληθυσμού σε σύγκριση με το περίπου 20 % στις περιοχές της Δυτικής και Κεντρικής Αφρικής και το άνω του 40 % στην περιοχή της Νότιας Αφρικής<sup>15</sup>.

- 6 Η διαδικασία της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων δεν ακολουθείται μόνο για την ΕF. Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε τον δικτυακό τόπο της ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/>
- 7 Η συνεισφορά της ΕΕ ύψους 3,5 εκατομμυρίων ευρώ διοχετεύεται μέσω συμφωνίας εξουσιοδότησης στη «Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)», η οποία διαχειρίζεται το έργο ύψους περίπου 16,5 εκατομμυρίων ευρώ. Άλλες συνεισφορές προέρχονται από την Αυστρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, τη Σουηδία και τη Φινλανδία. Σκοπός αυτής της PDF είναι η ανάπτυξη θεσμικών ικανοτήτων και η δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.
- 8 Με αρχικό προγραμματισμό για έως και 40 εκατομμύρια ευρώ, συνεισέφερε κ 24,8 εκατομμύρια ευρώ σε έξι έργα.
- 9 Διάθεση 17 εκατομμυρίων ευρώ πρωτίστως για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών διασυνδέσεων των εθνικών δικτύων.
- 10 Παροχή συμβουλών και υπηρεσιών για την αξιολόγηση προτάσεων, την παρακολούθηση, την εκτίμηση και τον έλεγχο των έργων, καθώς και για απρόβλεπτες δαπάνες.
- 11 Οι δύο τελευταίες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο της ΕF II τον Μάρτιο και Οκτώβριο του 2013 αντίστοιχα ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2014. Επιχορηγήσεις συνολικού ύψους 147,5 εκατομμυρίων ευρώ διατέθηκαν σε 31 έργα.
- 12 Ήτοι μια μάλλον μικρή μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που τροφοδοτεί δίκτυο διανομής μη συνδεδεμένο με το κύριο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.
- 13 Σε όλα τα έργα των υπόλοιπων κατηγοριών περιλαμβάνονται συνιστώσες ανάπτυξης ικανοτήτων.

# Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

## 10

Επιδιώξαμε να αξιολογήσουμε κατά πόσον η Επιτροπή αξιοποίησε επιτυχώς την ΕΦ προκειμένου να αυξήσει την πρόσβαση στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για τους φτωχούς κατοίκους της Ανατολικής Αφρικής. Ο έλεγχός μας επικεντρώθηκε σε τρία βασικά ερωτήματα:

- α) Διέθεσε η Επιτροπή την ΕΦ για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε ορθώς σχεδιασμένα έργα τα οποία επελέγησαν βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων;
- β) Ήταν ικανοποιητική η παρακολούθηση των έργων από την Επιτροπή;
- γ) Επιτεύχθηκαν οι στόχοι των έργων;

## 11

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε έργα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές<sup>16</sup> χρηματοδοτηθέντα στο πλαίσιο των δύο πρώτων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων σε δώδεκα χώρες της Ανατολικής Αφρικής<sup>17</sup>. Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο διάστημα μεταξύ Ιουνίου 2014 και Φεβρουαρίου 2015 και περιλάμβανε:

- α) επισκόπηση εγγράφων πολιτικής της ΕΕ που αφορούν τον τομέα της ενέργειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, τη στρατηγική συνεργασίας στο πλαίσιο του ΕΤΑ και την ΕΦ.
- β) συνεντεύξεις με υπαλλήλους της ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης και με αντιπροσώπους συμβατικών εταίρων.
- γ) επισκόπηση 16 έργων που υλοποιήθηκαν σε πέντε χώρες: Κένυα, Μαδαγασκάρη, Μοζαμβίκη, Τανζανία και Ζάμπια (βλέπε **παράρτημα Ι**)<sup>18</sup>. Τα κριτήρια επιλογής περιλάμβαναν τη σημαντικότητα<sup>19</sup> και την κάλυψη όλων των τεχνολογιών που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και των διαφορετικών τύπων εκτελεστικών και λειτουργικών εταίρων<sup>20</sup>. Η επισκόπηση αυτή αποσκοπούσε στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εν

λόγω έργων, τα οποία βαθμολογήθηκαν βάσει κριτηρίων προερχόμενων από τη μεθοδολογία της Επιτροπής για την προσανατολισμένη στα αποτελέσματα παρακολούθηση (ROM) (βλέπε **παράρτημα ΙΙ**).

- δ) επισκέψεις στη Μαδαγασκάρη από τις 13 έως τις 23 Οκτωβρίου 2014, καθώς και στη Ζάμπια και την Τανζανία από τις 3 έως τις 20 Νοεμβρίου, οι οποίες περιλάμβαναν συνεντεύξεις με το προσωπικό της αντιπροσωπείας της ΕΕ, αντιπροσώπους δημόσιων φορέων των δικαιούχων χωρών, εκτελεστικούς εταίρους, καθώς και επιτόπιες επισκέψεις σε οκτώ έργα.

- 14 Το ποσοστό πρόσβασης σε ηλεκτρική ενέργεια στις άλλες περιοχές της Αφρικής κυμαίνεται μεταξύ 34 % και 44 %. Για περαιτέρω στοιχεία βλέπε «Report Africa-EU Energy Partnership 2011/2012» (Έκθεση προόδου της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αφρικής στον τομέα της ενέργειας από το 2011 έως το 2012) (<http://www.euei-pdf.org/support-to-the-africa-eu-energy-partnership-aEEP>).
- 15 Τα μη στερεά καύσιμα για το μαγείρεμα είναι κυρίως το αέριο σε φιάλες ή η κηροζίνη ως υποκατάστατα των καυσόξυλων και του κάρβουνο.
- 16 Ηλιακή φωτοβολταϊκή, αιολική, υδροηλεκτρική και βιομάζα.
- 17 Οι χώρες της Ανατολικής Αφρικής που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου είναι: Μπουρούντι, Τζιμπουτί, Ερυθραία, Αιθιοπία, Κένυα, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι, Μοζαμβίκη, Ρουάντα, Τανζανία, Ουγκάντα και Ζάμπια.
- 18 Όταν στις παρατηρήσεις γίνεται αναφορά σε έργο, παρατίθεται ο αριθμός και η σύντομη ονομασία τους, όπως αναφέρονται στα παραρτήματα.
- 19 Εισφορά από την ΕΦ ελάχιστου ύψους 0,5 εκατομμυρίων ευρώ.
- 20 Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και ιδιωτικές εταιρείες.

**Μολονότι η Επιτροπή παρείχε στην ΕΦ στήριξη βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων, το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό τους**

## 12

Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή παρείχε τη στήριξη που προέβλεπε η ΕΦ βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων, καθώς και κατά πόσον η στήριξη αυτή διατέθηκε σε ορθώς σχεδιασμένα έργα.

**Η διαδικασία επιλογής κατέστησε δυνατή τη χρηματοδότηση έργων σύμφωνων με τις προτεραιότητες της ΕΦ**

## 13

Το σύστημα πρόσκλησης υποβολής προτάσεων περιλαμβάνει διαφανή και πλήρως τεκμηριωμένη διαδικασία επιλογής (βλέπε **πλαίσιο 2**).

### Πλαίσιο 2

#### Επιλογή των προτάσεων έργων

Για τη διασφάλιση ευρείας συμμετοχής, διαφάνειας και βασιζόμενης στη ζήτηση προσέγγισης, η πρόσκληση υποβολής προτάσεων και οι κατευθυντήριες οδηγίες για τους υποψηφίους δημοσιοποιούνται ευρέως. Οι εν λόγω κατευθυντήριες οδηγίες περιέχουν πρακτική καθοδήγηση στους υποψηφίους, καθώς και τους στόχους και τις προτεραιότητες της πρόσκλησης. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν υπόμνημα, όπου περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου, και πλήρη αίτηση, όπου περιγράφεται λεπτομερώς η προτεινόμενη δράση μαζί με τον προϋπολογισμό της και δίδονται λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία για τους υποψηφίους.

Τη διαχείριση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων επιβλέπει μια επιτροπή αξιολόγησης<sup>21</sup>, η οποία είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των προτάσεων βάσει των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης που ορίζονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης.

Τόσο το υπόμνημα όσο και η πλήρης αίτηση αξιολογούνται από δύο αξιολογητές, στις περισσότερες περιπτώσεις από εξωτερικό σύμβουλο και από εκπρόσωπο της οικείας αντιπροσωπείας της ΕΕ<sup>22</sup>. Οι αξιολογήσεις διενεργούνται βάσει συστήματος βαθμολόγησης και τυποποιημένων πινάκων αξιολόγησης με κριτήρια που καλύπτουν, συγκεκριμένα, τη συνάφεια, τη σκοπιμότητα, την αποτελεσματικότητα, τη βιωσιμότητα και την οικονομική αποδοτικότητα των έργων.

Σε περίπτωση σοβαρής διάστασης απόψεων μεταξύ των δύο αξιολογητών, διενεργείται μια τρίτη αξιολόγηση από την επιτροπή αξιολόγησης η οποία θα καθορίσει την τελική βαθμολογία.

Οι επιχορηγήσεις εγκρίνονται υπέρ των έργων που συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία.

<sup>21</sup> Για προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της ΕΦ, η επιτροπή αξιολόγησης αποτελείται από εκπροσώπους της Επιτροπής (ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ΓΔ Περιβάλλοντος, ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας, ΓΔ Ενέργειας) και τη γραμματεία ΑΚΕ.

<sup>22</sup> Στις περιπτώσεις που ένα έργο αφορά δράσεις σε περισσότερες από μία χώρες, το έργο αξιολογείται από εξωτερικό σύμβουλο και από εκπρόσωπο της σχετικής περιφερειακής διεύθυνσης της ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

## 14

Για τις δύο πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της ΕΦ, υποβλήθηκαν 975 προτάσεις, εκ των οποίων επελέγησαν 142 έργα (15 %). Όσον αφορά τη συνάφεια των έργων, τα κριτήρια επιλογής διασφάλισαν τη συνέπεια με τις προτεραιότητες που είχαν τεθεί από την ΕΦ και τις δύο προσκλήσεις υποβολής προτάσεων:

- α) Και οι 12 χώρες της Ανατολικής Αφρικής που κάλυψε ο έλεγχος διέθεταν ή ήδη βρίσκονταν σε διαδικασία θέσπισης εθνικής ενεργειακής πολιτικής. Στήριξη παρασχέθηκε επίσης στο πλαίσιο της ΕΥΕΙ-PDF (βλέπε σημείο 6) σε ένδεκα εξ αυτών για την ενίσχυση της θεσμικής
- β) Προτεραιότητα δόθηκε στα έργα που χρησιμοποιούσαν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα οποία αναλογούν στο 85 % των παρασχεθεισών επιχειρηγήσεων (βλέπε σημείο 8).
- γ) Τα έργα ανταποκρίνονται σε σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες όσον αφορά την πρόσβαση σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες (βλέπε **πλαίσιο 3**) σε αγροτικές ή περιστατικές περιοχές οι οποίες κατοικούνται από κοινότητες φτωχές ή με περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες.

ικανότητας και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για επενδύσεις στον ενεργειακό τομέα (βλέπε **παράρτημα III**)<sup>23</sup>.

23 Για οκτώ χώρες η ενέργεια επίσης επελέγη ως κείριος τομέας στο πλαίσιο των στρατηγικών συνεργασίας του 11ου ΕΤΑ.

## Πλαίσιο 3

## Οι βασικές ενεργειακές ανάγκες των φτωχών πληθυσμών

Στις αγροτικές και περιστατικές περιοχές, οι βασικές ανάγκες των νοικοκυριών σε ηλεκτρική ενέργεια αφορούσαν κυρίως τον φωτισμό, τη φόρτιση των κινητών τηλεφώνων, το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, τον εξαερισμό και, κατά περίπτωση, το ψυγείο, το κλιματιστικό ή άλλες οικιακές συσκευές. Σε επίπεδο χωριών και κοινοτήτων, η ηλεκτροδότηση ιατρικών κέντρων αποτελεί συνήθως πρώτη προτεραιότητα· ακολουθούν οι διοικητικές εγκαταστάσεις, τα σχολεία και, κατά περίπτωση, η άντληση ύδατος. Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες που καθίστανται δυνατές με την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνουν την άλεση σπόρων, την αποφλοιώση ρυζιού, το πριόνισμα, την ψύξη τροφίμων και ποτών, τη ραπτική και τα κέντρα επικοινωνίας.

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, η ενέργεια για το μαγείρεμα εξακολουθεί να βασίζεται στα καυσόξυλα ή τα κάρβουνα. Η κατασκευή φούρνων για την εξοικονόμηση καυσίμων και τη χρηστή διαχείριση της δασοκομίας αποτελούν τα πρώτα βήματα προς μια αποδοτικότερη χρήση και παραγωγή ενέργειας. Οι σύγχρονες ενεργειακές λύσεις για το μαγείρεμα περιλαμβάνουν την προσβασιμότητα σε οικονομικά προσιτές και ασφαλείς φιάλες αερίου ή την παραγωγή βιοαερίου κοντά στον τόπο χρήσης. (Πηγές: διάφορα έγγραφα έργων και η έκθεση με τίτλο «Poor people's energy outlook 2013») — <http://practicalaction.org/rpeo2013-pr>

## Φωτογραφία 2



Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πινακίδα προβολής του έργου «Up-scaling access to integrate modern energy services for poverty reduction» (Matadi, επαρχία Siha, Τανζανία)

## Παρατηρήσεις

**Το ένα τέταρτο των εξετασθέντων έργων εξακολουθούσε να χρηματοδοτείται, παρά τις σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό που είχαν εντοπιστεί με τη διαδικασία αξιολόγησης**

### 15

Όσον αφορά τον σχεδιασμό των έργων, χρησιμοποιήθηκαν κατάλληλα κριτήρια για την αξιολόγηση:

- i) της επιχειρησιακής βιωσιμότητας (με αναφορά στην ικανότητα των εταιρών και της μεθοδολογίας να υλοποιήσουν το έργο),
- ii) της βιωσιμότητας (κοινωνικο-οικονομικής, χρηματοοικονομικής, τεχνικής και περιβαλλοντικής),
- iii) της οικονομικής αποδοτικότητας (λόγος κόστους / αναμενόμενων αποτελεσμάτων), και
- iv) της αναπαραγωγικότητας (το έργο καθίσταται υπόδειγμα για μελλοντική αναπαραγωγή).

### 16

Σε ένδεκα εκ των έργων που εξετάστηκαν υπήρχε συνέπεια μεταξύ της βαθμολογίας και των αναλυτικών σχολίων αμφότερων των αξιολογητών. Αυτό δεν ίσχυε για τα άλλα πέντε έργα, η διαδικασία επιλογής των οποίων χαρακτηριζόταν από ασυνέπειες που δεν εντοπίστηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης:

- a) Σε μία περίπτωση<sup>24</sup> η καλή βαθμολογία που δόθηκε από τον εξωτερικό αξιολογητή δεν ήταν λογική δεδομένων των σοβαρών αδυναμιών στον σχεδιασμό και του κινδύνου αποτυχίας του έργου που διαπίστωσε<sup>25</sup>. Καθώς οι βαθμολογίες που δόθηκαν από τους δύο αξιολογητές υπερέβαιναν το κατώτατο όριο, το έργο επελέγη.

- β) Για τα άλλα τέσσερα έργα<sup>26</sup>, η πρόταση χρειάστηκε να υποβληθεί σε τρίτη αξιολόγηση, καθώς οι εξωτερικοί αξιολογητές επισήμαναν σοβαρές αδυναμίες στον σχεδιασμό οι οποίες έθεταν τα έργα σε υψηλό κίνδυνο (παραδείγματος χάριν, έλλειψη εξειδίκευσης του υποψηφίου, υπερβολικά φιλόδοξοι στόχοι, μη ρεαλιστικό πρόγραμμα υλοποίησης, κίνδυνος για τη βιωσιμότητα των πρωτογενών πόρων, μη ευνοϊκή σχέση κόστους-οφέλους, υπερβολικά φιλόδοξο και/ή ασαφές επιχειρηματικό σχέδιο). Ωστόσο, η τρίτη αξιολόγηση, η οποία εισηγούνταν την παροχή της επιχορήγησης, δεν έλαβε δεόντως υπόψη τους κινδύνους που είχαν εντοπιστεί και την απουσία των κατάλληλων μέτρων περιορισμού της επικινδυνότητας.

### 17

Σε τέσσερις εξ αυτών των πέντε περιπτώσεων<sup>27</sup>, οι σημαντικές αδυναμίες στον σχεδιασμό ήταν ο κύριος λόγος αποτυχίας των έργων (βλέπε σημείο 36).

### 18

Η διαδικασία επιλογής περιλάμβανε αξιολόγηση της καταλληλότητας του λογικού πλαισίου κάθε έργου<sup>28</sup>. Οι στόχοι των έργων ήταν SMART<sup>29</sup> αλλά, λόγω της έλλειψης κατάλληλων μελετών σκοπιμότητας, οι δείκτες επιδόσεων που καθορίστηκαν για την παρακολούθηση της επίτευξής τους δεν βασίζονταν πάντα σε ακριβείς τιμές αναφοράς και επαρκώς μελετημένους στόχους.

24 Έργο 5 (Up-scaling).

25 Παραδείγματος χάριν, υπερβολικά φιλόδοξο έργο, ιδιαίτερα αισιόδοξες εκτιμήσεις και επιχειρηματικό σχέδιο, μη αποδεδειγμένη καταλληλότητα του υπό εξέλιξη πιλοτικού έργου.

26 Έργα 2 (Best Ray), 6 (Bioenergelec), 13 (Nice Roll-out) και 16 (Wood and charcoal).

27 Έργα 5 (Up-scaling), 6 (Bioenergelec), 13 (Nice Roll-out) και 16 (Wood and charcoal). Βλέπε **παράρτημα VI**, στήλη «Σχεδιασμός», έργα που έλαβαν βαθμολογία Γ ή Δ.

28 Ορίζει τη σχέση μεταξύ των κοινωνικοοικονομικών αναγκών που πρέπει να καλύψει το έργο και τους στόχους, τις εισροές, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματά του.

29 Specific, measurable, achievable, relevant and time bound (συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και χρονικά προσδιορισμένοι).



## Παρατηρήσεις

### 19

Εκ των 13 έργων τα οποία είχαν ολοκληρωθεί ή επρόκειτο να ολοκληρωθούν σύντομα, τα πέντε χρειάζονταν να προσαρμόσουν σημαντικά τους δείκτες επιδόσεων τους στις πραγματικές συνθήκες που επικρατούσαν στον τομέα<sup>30</sup>, να βελτιώσουν τις τεχνικές επιλογές<sup>31</sup> ή να αντιμετωπίσουν κάποιο απρόβλεπτο συμβάν<sup>32</sup> (βλέπε **παράρτημα IV**). Αυτό αφορούσε κυρίως έργα της EF I. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη το εν λόγω ζήτημα για τα έργα της EF II. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της EF II εισηγούνταν τη διενέργεια μελετών σκοπιμότητας πριν από την υποβολή αιτήσεων, κάτι που κατέστη υποχρεωτικό στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης.

### Η Επιτροπή δεν παρακολούθησε σωστά όλα τα έργα

### 20

Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή συγκέντρωσε επαρκή πληροφοριακά στοιχεία από τις εκθέσεις που είχαν υποβληθεί σχετικά με το εκάστοτε έργο προκειμένου να παρακολουθήσει την πρόδό τους και κατά πόσον έλαβε κατάλληλα και έγκαιρα μέτρα όταν αυτά χρειάστηκαν.

### Η ποιότητα των εκθέσεων των εκτελεστικών εταιρών ήταν άνιση

### 21

Οι διατάξεις των συμβάσεων επιχορήγησης που συνήφθησαν με τους εκτελεστικούς εταίρους προβλέπουν ότι οι καταβολές των δόσεων της επιχορήγησης πραγματοποιούνται κατόπιν έγκρισης της αντιπροσωπείας της ΕΕ των περιγραφικών και των οικονομικών εκθέσεων, τόσο ενδιάμεσων όσο και τελικών. Οι εν λόγω εκθέσεις πρέπει να συμμορφώνονται με πρότυπο το οποίο ορίζεται

στη σύμβαση επιχορήγησης: πρέπει να περιλαμβάνουν κατάλογο των δραστηριοτήτων που διεξήχθησαν, να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους ορισμένες προγραμματισμένες δραστηριότητες δεν μπόρεσαν να υλοποιηθούν, να περιγράφουν λεπτομερώς τα προβλήματα που ανέκυψαν και το πώς αντιμετωπίστηκαν και να αξιολογούν τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν.

### 22

Σε πέντε εκ των 16 έργων που εξετάστηκαν, οι εκθέσεις υποβλήθηκαν εγκαίρως και είχαν την αναμενόμενη ποιότητα. Τα πέντε αυτά έργα υλοποιήθηκαν στο σύνολό τους από έμπειρους αναπτυξιακούς εταίρους<sup>33</sup>. Όσον αφορά τα άλλα έργα:

- α) οι περιγραφικές εκθέσεις συστηματικά δεν παρείχαν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ενδιαμέση πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων·
- β) όταν η πρόοδος δεν ήταν ικανοποιητική, οι εκθέσεις συχνά περιείχαν περιορισμένα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα προγραμματισμένα ή ληφθέντα μέτρα·
- γ) στις περιπτώσεις σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση, τα αιτήματα πληρωμών και οι συναφείς εκθέσεις υποβάλλονταν λιγότερο συχνά, παρέχοντας στις αντιπροσωπείες της ΕΕ ακόμη λιγότερα πληροφοριακά στοιχεία.

30 Για το έργο 5 (Up-scaling), διαπιστώθηκε ότι οι διαθέσιμοι πόροι δεν ήταν συμβατοί με τη γεωγραφική κατανομή και τον αριθμό των τοποθεσιών που έπρεπε να εξοπλιστούν. Για το έργο 15 (Boreale), διαπιστώθηκε ότι το κόστος και η τεχνική πολυπλοκότητα που συνεπάγονταν οι μονάδες αιολικής ενέργειας δεν ήταν συμβατή με τις τοπικές δυνατότητες και ο πληθυσμός ενός χωριού (εκ των οκτώ) δεν επαρκούσε για τη βιωσιμότητα του έργου.

31 Για το έργο 8 (Sahambano), η τοπογραφική μελέτη έδειξε ότι η διαθέσιμη υδροηλεκτρική ενέργεια ήταν 700 kW αντί για τα προβλεπόμενα 460 kW. Για το έργο 7 (rHYviere), στις τρεις τοποθεσίες, η εγκατεστημένη ισχύς των σταθμών υδροηλεκτρικής ενέργειας έφθανε έως και τα 890 kW αντί για τα προβλεπόμενα 600 kW.

32 Για το έργο 6 (Bioenergelec), οι δασικοί πόροι που είχαν διατεθεί για μία τοποθεσία (εκ των προβλεπόμενων πέντε) καταστράφηκαν από κυκλώνα πριν από την κατασκευή της μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

33 Έργα 2 (Best-Ray), 4 (Biogas), 7 (rHYviere), 9 (Resouth) και 15 (Boreale).

## 23

Η ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης ανέθεσε σε εταιρεία συμβούλων την παροχή συνδρομής στις αντιπροσωπείες της ΕΕ για την αξιολόγηση των εκθέσεων των εκτελεστικών εταίρων, την καταχώριση στοιχείων σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης, την καθιέρωση ενός δομημένου εργαλείου παρακολούθησης της ΕΕ και την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με τα συνολικά αποτελέσματα της ΕΕ. Όταν η εν λόγω εταιρεία εντόπιζε αδυναμίες στην έγκαιρη υποβολή, την ποιότητα ή την πληρότητα των εκθέσεων, ενημέρωνε τον εκτελεστικό εταίρο και την αντιπροσωπεία της ΕΕ και υπέβαλλε συστάσεις για τη διευκόλυνση της υλοποίησης, κατά περίπτωση. Η εταιρεία ολοκλήρωνε την επισκόπηση των εκθέσεων του εταίρου συνήθως από έναν έως πέντε μήνες μετά την παρέλευση της περιόδου που κάλυπτε η έκθεση. Εντούτοις, λόγω της καθυστερημένης παράτασης της σύμβασής της, υπήρχε κενό αρκετών μηνών στις δραστηριότητές της, γεγονός που σε ορισμένες περιπτώσεις καθυστέρησε σημαντικά την εν λόγω επισκόπηση (βλέπε **παράρτημα V**).

## 24

Αυτή η τυποποιημένη επισκόπηση από έναν ενιαίο φορέα ήταν, έως έναν βαθμό, χρήσιμη για την εναρμόνιση και τη βελτίωση της υποβολής εκθέσεων από τον εκτελεστικό εταίρο. Ωστόσο, η εταιρεία συμβούλων δεν είχε την εξουσία να επιβάλλει τις συστάσεις της και η σύμβασή της δεν προέβλεπε πόρους για τον επιτόπιο έλεγχο των παρεχόμενων από τους εκτελεστικούς εταίρους πληροφοριακών στοιχείων. Η επαλήθευση αυτή μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον διατίθεντο και άλλες πηγές πληροφοριακών στοιχείων<sup>34</sup>.

## 25

Ο προϋπολογισμός των έργων που εξετάστηκαν προέβλεπε τη διοργάνωση και ανάθεση υποχρεωτικών ενδιάμεσων και τελικών αξιολογήσεων από τους εκτελεστικούς εταίρους στους εξωτερικούς συμβούλους. Διενεργήθηκαν μόνον οι μισές από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις. Εκ των 11 έργων της ΕΕ I που εξετάστηκαν, τα πέντε δεν είχαν υποβληθεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση, μολονότι ξεκίνησαν το 2008 και απείχαν περίπου ένα έτος από την ολοκλήρωσή τους κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου<sup>35</sup>. Ένα έργο της ΕΕ II<sup>36</sup> υλοποιούνταν για περίπου τρία χρόνια, ενώ είχε προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί μέσα σε λιγότερο από ένα έτος, και ούτε είχε υποβληθεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση (βλέπε **παράρτημα V**).

**Για ορισμένα έργα που αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης η Επιτροπή δεν έλαβε εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα**

## 26

Οι αδυναμίες στην υποβολή εκθέσεων τονίστηκαν στην έκθεση του Φεβρουαρίου του 2012 σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που διοργανώθηκε από τη ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης<sup>37</sup>. Η Επιτροπή δεν έδωσε συνέχεια σε αυτή τη διαπίστωση, παραλείποντας να καθορίσει τις προβλεπόμενες διορθωτικές δράσεις, το χρονοδιάγραμμά τους και τον επιμερισμό ευθυνών<sup>38</sup>.

- 34 Εκθέσεις από επιτόπιες επισκέψεις του υπεύθυνου διαχείρισης του προγράμματος της αντιπροσωπείας της ΕΕ, εκθέσεις προσανατολισμένης στα αποτελέσματα παρακολούθησης και εξωτερικές αξιολογήσεις.
- 35 Η ενδιάμεση αξιολόγηση του έργου 6 (Bioenergelec) διενεργήθηκε τον Μάρτιο του 2013, ήτοι πέντε έτη μετά την έναρξη του έργου για μια αρχική τριετή περίοδο υλοποίησης.
- 36 Έργο 16 (Wood and charcoal).
- 37 Ενδιάμεση αξιολόγηση της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για ΕΕ στο πλαίσιο του ένατου ΕΤΑ.
- 38 Το εν λόγω πρόβλημα δεν παρατηρείται μόνο σε αυτή την αξιολόγηση. Όπως αναφέρεται στην ειδική έκθεση αριθ. 18/2014 «Συστήματα αξιολόγησης και προσανατολισμένης στα αποτελέσματα παρακολούθησης της EuropeAid», υπάρχουν αδυναμίες στην παρακολούθηση των διαπιστώσεων των αξιολογήσεων (σημεία 56 έως 60).

## Παρατηρήσεις

### 27

Στο πλαίσιο των συμβάσεων, εάν οι εκτελεστικοί εταίροι δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους περί υποβολής εκθέσεων, η ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης μπορεί να ζητήσει επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία ανά πάσα στιγμή, τα οποία πρέπει να παρασχεθούν εντός ενός μήνα, καθώς και να καταγγείλει τη σύμβαση και να ανακτήσει τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί χωρίς αιτιολόγηση. Η ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης δεν έκανε ορθή χρήση αυτών των δυνατοτήτων.

### 28

Στις τρεις αντιπροσωπείες της ΕΕ που εξετάστηκαν, υπήρχαν λίγα στοιχεία που απεδείκνυαν την πραγματοποίηση τακτικών επιτόπιων επισκέψεων των έργων από τους υπεύθυνους διαχείρισης των προγραμμάτων, ακόμη και όταν οι αντιπροσωπείες της ΕΕ γνώριζαν τις σοβαρές δυσκολίες που υπήρχαν· τέτοια περίπτωση είναι αμφότερα τα αποτυχημένα έργα της ΕF Ι<sup>39</sup>. Οι λόγοι που επικαλέστηκαν ήταν οι περιορισμένοι πόροι και το γεγονός ότι στα έργα της ΕF δινόταν μικρότερη προτεραιότητα από ό,τι στα προγράμματα στο πλαίσιο των στρατηγικών συνεργασίας του ΕΤΑ με τις χώρες-εταίρους<sup>40</sup>.

### 29

Για έργα στα οποία σπανίως πραγματοποιούνται επισκέψεις από το προσωπικό της αντιπροσωπείας ή αντιμετωπίζουν δυσκολίες, οι υπεύθυνοι διαχείρισης των προγραμμάτων στις αντιπροσωπείες της ΕΕ μπορούν να ζητήσουν από τη ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης να προγραμματίσει επίσκεψη παρακολούθησης προσανατολισμένης στα αποτελέσματα (ROM). Δέκα εκ των 16 έργων που εξετάστηκαν υποβλήθηκαν σε τουλάχιστον μία ROM<sup>41</sup> (βλέπε **παράρτημα V**). Εντούτοις, αυτή η δυνατότητα δεν αξιοποιήθηκε επαρκώς για έργα τα οποία αντιμετώπιζαν σοβαρές και γνωστές δυσκολίες στην υλοποίησή:

- α) το έργο 5 (Up-scaling), το οποίο ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2008, υπεβλήθη μόνο σε μία ROM τον Ιούνιο

του 2013. Η έκθεση υπογράμμισε την χαοτική κατάσταση, αλλά ήταν πολύ αργά για να ληφθούν διορθωτικά μέτρα·

- β) το έργο 6 (Bioenergelec), το οποίο ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2008, δεν υπεβλήθη ποτέ σε ROM παρά τις παρατεταμένες καθυστερήσεις στην υλοποίησή<sup>42</sup> και τα πενιχρά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν.

### 30

Εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύμβαση δεν μπορεί πλέον να εκτελεστεί αποτελεσματικά ή σωστά, μπορεί να αναζητήσει μια λύση από κοινού με τον εκτελεστικό εταίρο ή και να καταγγείλει τη σύμβαση, εάν δεν βρεθεί τέτοια λύση. Η Επιτροπή δεν ακολούθησε αυτή την προσέγγιση όταν, περί τα μέσα του 2010, κατέστη σαφές ότι αμφότερα τα έργα που αναφέρονται στο σημείο 29 δεν μπορούσαν πλέον να υλοποιηθούν κατά τα προβλεπόμενα:

- α) όσον αφορά το έργο 5 (Up-scaling), μια επιλογή θα ήταν ο σημαντικός περιορισμός του γεωγραφικού εύρους και του αριθμού των χωριών που έπρεπε να εξοπλιστούν και η αναθεώρηση της συνέχισης του προγράμματος καλλιέργειας γιατρόφα<sup>43</sup>.
- β) όσον αφορά το έργο 6 (Bioenergelec), το σχέδιο έργου θα μπορούσε να έχει επαναξιολογηθεί βάσει των πενιχρών αποτελεσμάτων προγενέστερου παρόμοιου έργου που είχε υλοποιηθεί επίσης στη Μαδαγασκάρη από τον ίδιο εταίρο<sup>44</sup>.

- 39 Για τα έργα 5 (Up-scaling) και 6 (Bioenergelec), οι περίοδοι υλοποίησης παρατάθηκαν σε 78 και σε 81 μήνες αντίστοιχα (βλέπε **παράρτημα V**). Για το έργο 6 (Bioenergelec), καμία επιτόπια επίσκεψη δεν κατέστη δυνατόν να τεκμηριωθεί προκειμένου να εξεταστεί από το Συνέδριο.
- 40 Η ανεπάρκεια του αριθμού επιτόπιων επισκέψεων σε έργα δεν παρατηρείται μόνο στα έργα της ΕF. Όπως αναφέρει η ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2014, δεν κατάφερε να επιτύχει τον στόχο της για επισκέψεις τουλάχιστον στο 80 % των υπό υλοποίηση έργων και συμβάσεων (σ. 112 και παράρτημα 10, σ. 297-299). Για το 2014, τα συνολικά αποτελέσματα άγγιζαν το 69 %, ποσοστό χαμηλότερο από το 72 % του 2013. Η μείωση προσωπικού ήταν ένας από τους λόγους που αναφέρθηκαν.
- 41 Τρία έργα υποβλήθηκαν σε δύο ROM.
- 42 Η περίοδος υλοποίησης που είχε αρχικά προγραμματιστεί για 36 μήνες παρατάθηκε στους 81.
- 43 Η γιατρόφα (jatrophra) είναι ένα φυτό οι σπόροι του οποίου περιέχουν έλαιο και μεταποιούνται σε βιοντίζελ.
- 44 Το έργο αυτό, το οποίο είχε ξεκινήσει δύο έτη πριν, δεν απέφερε ικανοποιητικά αποτελέσματα, κυρίως λόγω των αναξιόπιστων μηχανημάτων που ήταν πανομοιότυπα με εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν στο έργο 6 (Bioenergelec).

## 31

Το έργο 6 (Wood and charcoal) της EF II υλοποιείται σε διάφορες χώρες από ιδιωτική δασική επιχείριση. Ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2012 και, σε λιγότερο από ένα χρόνο από την προγραμματισμένη ημερομηνία ολοκλήρωσής του (Ιούλιος 2015), το καινοτόμο στοιχείο που σχετίζεται με την παραγωγή κάρβουνου<sup>45</sup> δεν είχε σημειώσει πρόοδο και ήταν μάλλον απίθανο να υλοποιηθεί. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στις οικείες χώρες δεν είχαν επιδιώξει να εντοπίσουν τους λόγους της αποτυχίας του έργου, ούτε είχαν λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Από τη στιγμή που το καινοτόμο στοιχείο που σχετίζεται με την παραγωγή κάρβουνου ήταν ο λόγος για τον οποίον το έργο κρίθηκε επιλέξιμο στο πλαίσιο της ΕΦ, η αδυναμία παράδοσης του εν λόγω στοιχείου σημαίνει ότι η Επιτροπή μπορεί να ανακτήσει μέρος της χρηματοδότησης που διέθεσε.

### Τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν ήταν επιτυχή και με καλές προοπτικές βιωσιμότητας

## 32

Εξετάσαμε κατά πόσον τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα των έργων είχαν επιτευχθεί σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, καθώς και κατά πόσον τα αποτελέσματα αυτά ήταν βιώσιμα.

### Το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν απέφερε τα περισσότερα από τα αναμενόμενα αποτελέσματα

## 33

Οι περίοδοι υλοποίησης που αναφέρονταν στις προτάσεις έργων και, κατ' επέκταση, στις συμβάσεις επιχορήγησης, τις περισσότερες φορές υποτιμούσαν τον χρόνο που απαιτούνταν για την υλοποίηση των έργων<sup>46</sup>. Εννέα εκ των 11 έργων της ΕΦ I που εξετάστηκαν έπρεπε να παραταθούν και δύο εξ αυτών χρειάζονταν πάνω από τον διπλάσιο χρόνο από αυτόν που είχε αρχικά προβλεφθεί (βλέπε **παράρτημα IV**).

45 Με χρήση βιομηχανικών φούρνων αντί των βιοτεχνικών μεθόδων παραγωγής χαμηλής απόδοσης.

46 Παραδείγματος χάριν, μελέτες σκοπιμότητας, αίτηση για τη χορήγηση άδειας κατασκευής και διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (βλέπε επίσης σημείο 19).

### Παραδείγματα επιτυχών έργων

**Έργο 4 (Biogas)** — Αυτό το έργο το οποίο υλοποιήθηκε στην Κένυα είχε στόχο την ανάκτηση μεθανίου από χωνευτήρια κοπριάς σε μικρά αγροκτήματα με τρεις έως δέκα γαλακτοπαραγωγούς αγελάδες. Το βιοαέριο χρησιμοποιείται ως καύσιμο για το μαγείρεμα στα νοικοκυριά των ιδιοκτητών των αγροκτημάτων. Συμβάλλει στην εξοικονόμηση καυσόξυλων ή κάρβουνου, μειώνει σημαντικά τη ρύπανση των εσωτερικών χώρων και βελτιώνει τις λιπαντικές ιδιότητες της κοπριάς. Μικροφορείς και ανάδοχοι του δημοσίου συνεργάστηκαν για να διασφαλίσουν την αναπαραγωγή του έργου. Το έργο κατάφερε να εγκαταστήσει 765 χωνευτήρια σε πέντε επαρχίες της Κένυας (έναντι του στόχου των 460).

**Έργο 14 (Small-scale solar)** — Αυτό το έργο είχε στόχο να παράσχει πρόσβαση σε περίπου 18 000 άτομα (ή 4 000 οικογένειες) σε βιώσιμη μικρής κλίμακας ηλιακή ενέργεια σε δύο αγροτικές περιοχές της Μοζαμβίκης. Τα ηλιακά φωτιστικά υποκαθιστούν το καυσόξυλο και την κηροζίνη για την παροχή φωτισμού. Τα φωτιστικά αυτά διατίθενται έναντι μικρού ημερήσιου τέλους από επιχειρήσεις μικρής κλίμακας (σταθμούς φόρτισης) που διευθύνονται από τοπικούς επιχειρηματίες, οι οποίοι έλαβαν ειδική επιμόρφωση στο πλαίσιο του έργου. Έχουν δημιουργηθεί 41 τέτοιοι σταθμοί φόρτισης σε 25 χωριά και 14 760 άνθρωποι (ή το 82 % του στόχου) διαθέτουν οικονομικό και καθαρής ενέργειας φωτισμό. Οι μισοί εξ αυτών των επιχειρηματιών είναι γυναίκες. Οι σταθμοί ηλιακής φόρτισης χρησιμοποιούνται επίσης για την επαναφόρτιση κινητών τηλεφώνων και άλλων μικρών συσκευών, όπως ραδιόφωνα ή κουρευτικές μηχανές.

## Παρατηρήσεις

### 34

Εκ των 16 έργων που εξετάστηκαν, τα 12 ήταν επιτυχή: πέντε είχαν υπερβεί ή ήταν πιθανό να υπερβούν τους αρχικούς στόχους τους, δύο είχαν επιτύχει ή ήταν πιθανό να επιτύχουν τους στόχους τους και πέντε ήταν απίθανο να επιτύχουν τους στόχους τους, αλλά παρόλα αυτά τα αποτελέσματα ήταν εύλογα<sup>47</sup> (βλέπε **παραρτήματα IV** και **VI**, στήλη «Αποτελέσματα», έργα που έλαβαν βαθμολογία Α ή Β). Στο **πλαίσιο 4** αναφέρονται δύο περιπτώσεις επιτυχών έργων.

### 35

Τα έργα αγροτικής ηλεκτροδότησης που περιλαμβάνουν την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών σε νοικοκυριά και τοπικά δημόσια κτίρια (με σύνδεση σε μικροδίκτυο στα χωριά ή με χρήση αυτόνομων ηλιακών μονάδων στους διάσπαρτους οικισμούς) είχαν πολύ θετικό αντίκτυπο στη βελτίωση της καθημερινής ζωής στις αγροτικές κοινότητες, παρά το γεγονός ότι οι αναμενόμενες νέες οικονομικές δραστηριότητες άργησαν να αναπτυχθούν. Παραδείγματος χάριν, οι επιπρόσθετες εγκαταστάσεις και η άνεση ενθάρρυναν βασικό εξειδικευμένο προσωπικό όπως δασκάλους, γιατρούς και δικαστές να δεχθούν να εργαστούν σε απομακρυσμένες περιοχές. Αυτό επέφερε αλυσιδωτές αντιδράσεις, όπως η βελτίωση της διαθεσιμότητας δημόσιων υπηρεσιών και η δημιουργία έμμεσης εργασίας, καθοριστικής σημασίας για τη μείωση της φτώχειας<sup>48</sup>.

47 Τα αποτελέσματα υπερβαίνουν το 75 % των τιμών-στόχων ή παρατηρήθηκε ενθαρρυντική πρόοδος μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης του έργου (παραδείγματος χάριν, ο αριθμός των συνδεδεμένων νοικοκυριών προοδευτικά αυξάνεται).

48 Παραδείγματος χάριν, έργα 2 (Best Ray), 3 (Majaua), 7 (rHYviere), 10 (Rural electrification) και 12 (Green energy).

### Φωτογραφίες 3 και 4



Επέκταση δικτύου, συγκεκριμένα προς την κλινική του Kamilambo, έργο «Rural electrification infrastructure and small-scale projects» (επαρχία Mumbwa, Ζάμπια)



Μετασηματιστής χαμηλής τάσης συνδέεται στο δίκτυο διανομής στο χωριό Sahasinaka, έργο «rHYviere» (επαρχία Fianarantsoa, Μαδαγασκάρη).

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

## 36

Ωστόσο, τέσσερα έργα δεν κατάφεραν να επιτύχουν τους περισσότερους από τους αναμενόμενους στόχους τους, κυρίως λόγω τόσο των αδυναμιών στον σχεδιασμό όσο και της ανεπαρκούς παρακολούθησης από την Επιτροπή κατά την υλοποίησή τους (βλέπε **παράρτημα VI**, στήλη «Αποτελέσματα», έργα που έλαβαν βαθμολογία Δ):

- α) Μετά από πέντε χρόνια υλοποίησης, το έργο 5 (Up-scaling) κατάφερε να παράσχει πρόσβαση σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες μόνο σε 11 εκ των προβλεπόμενων 120 χωριών<sup>49</sup>. Μέρος του εξοπλισμού που αγοράστηκε δεν χρησιμοποιήθηκε και κατέστη παρωχημένος.
- β) Το έργο 6 (Bioenergelec) θα χρησιμοποιούσε βιομάζα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας καίγοντας κυρίως ξύλο σε λέβητα συνδεδεμένο με ατμοκίνητη γεννήτρια. Πολλοί από τους σημαντικούς κινδύνους που είχαν εντοπιστεί κατά το στάδιο επιλογής του έργου επιβεβαιώθηκαν<sup>50</sup>. Ωστόσο, η καταστροφή του δάσους από κυκλώνα σε μία από τις πέντε επιλεγείσες τοποθεσίες ήταν ένας μείζων υπαρκτός κίνδυνος που δεν είχε εντοπιστεί. Έξι έτη μετά την έναρξη του έργου, μόνο μία εγκατάσταση είχε ολοκληρωθεί και λειτουργούσε μόνο σποραδικά<sup>51</sup>. Ο προγραμματισμός της εγκατάστασης πέντε μονάδων πριν από οποιαδήποτε πειστική ανατροφοδότηση από κάποιο πιλοτικό έργο ήταν πολύ πρώιμος<sup>52</sup>.
- γ) Το έργο 13 (Nice Roll-out) είχε ως στόχο την επέκταση κέντρου για χρήση του διαδικτύου που λειτουργεί με ηλιακή ενέργεια, ήδη σε λειτουργία στην Γκάμπια, σε περισσότερες από 50 τοποθεσίες στη Ζάμπια και την Τανζανία. Το έργο έπρεπε να διακοπεί καθώς ο εκτελεστικός εταίρος τελούσε υπό εκκαθάριση το 2013. Το επιχειρηματικό μοντέλο που περιλάμβανε τον ιδιωτικό τομέα θεωρείτο σημαντικός κίνδυνος στο επίπεδο αξιολόγησης της πρότασης.

- δ) Το έργο 16 (Wood and charcoal) είχε ως στόχο τη βιώσιμη παραγωγή ξύλου και κάρβουνου σε αγροτικές περιοχές. Ο εκτελεστικός εταίρος είχε δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην επικερδή βιομηχανία ξυλείας παρά στο καινοτόμο στοιχείο που σχετίζεται με την παραγωγή κάρβουνου, το οποίο ήταν και ο λόγος για τον οποίο το έργο κρίθηκε επιλέξιμο για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ΕΦ.

### Σχεδόν όλα τα επιτυχή έργα που εξετάστηκαν είχαν καλές προοπτικές βιωσιμότητας

## 37

Για ένα εκ των 12 επιτυχών έργων που εξετάστηκαν, η βιωσιμότητα αποτελούσε αντικείμενο προβληματισμού λόγω της τεχνικής πολυπλοκότητας σε συνδυασμό με τις περιορισμένες τοπικές δυνατότητες. Ο κίνδυνος τεχνικής αποτυχίας βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα ήταν υπαρκτός<sup>53</sup>. Τα άλλα 11 έργα ήταν πιθανό να καταστούν βιώσιμα εφόσον εφαρμόζονταν τα απαραίτητα μέτρα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα και τα δεδομένα<sup>54</sup> δεν άλλαζαν προς το χειρότερο (βλέπε **παράρτημα VI**, στήλη «Βιωσιμότητα», έργα που έλαβαν βαθμολογία Β).

- 49 Παραδείγματος χάριν, μακρόχρονες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, εμπόδια υλικοτεχνικής φύσεως, κινητοποίηση της ζήτησης λόγω ανταγωνισμού με άλλες τεχνολογίες και αναποτελεσματικές καλλιέργειες γιατρόφα. Το έργο έχει πληγεί επίσης από νομική διαμάχη μεταξύ του εταίρου και ενός προμηθευτή που δεν τήρησε τις υποχρεώσεις του κατά τη δέσμευση των κονδυλίων.
- 50 Το έργο επλήγη επίσης από ύπαρξη διαφοράς μεταξύ του προμηθευτή του εξοπλισμού και του εθνικού οργανισμού αγροτικής ηλεκτροδότησης (επίσης εταίρου του έργου).
- 51 Τα μηχανήματα προέλευσης Βραζιλίας είναι πρωτότυπα και ο χειρισμός τους εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον κατασκευαστή τους.
- 52 Η πρόταση προέβλεπε έξι μονάδες, εκ των οποίων μόνο πέντε παρέμειναν στη σύμβαση επιχορήγησης.
- 53 Το έργο 9 (Resouth) βαθμολογήθηκε με Γ λόγω της πολυπλοκότητας των ανεμογεννητριών του και της εξόχως απόκεντρης θέσης.
- 54 Εξωγενείς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν άμεσα ή έμμεσα τα έργα, όπως οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, οι συνθήκες ασφάλειας, μια μείζων αλλαγή τομειακής πολιτικής ή η περιβαλλοντική υποβάθμιση.

## Παρατηρήσεις

### 38

Για τα έργα τα οποία περιλαμβάνουν αποκεντρωμένη μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και δίκτυο διανομής<sup>55</sup>, η βιωσιμότητα απαιτεί κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών (παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας) και τακτική τεχνική συντήρηση<sup>56</sup>. Στο πλαίσιο όλων των έργων παρασχέθηκε επιμόρφωση στους μελλοντικούς φορείς εκμετάλλευσης για τη βελτίωση των διαχειριστικών και τεχνικών δυνατοτήτων τους. Εντούτοις, δεδομένων των τοπικών δυνατοτήτων, εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη για περιοδική επιμόρφωση μετά την ολοκλήρωση του έργου προκειμένου να διασφαλίζεται η βέλτιστη διαχείριση των μονάδων παραγωγής<sup>57</sup>.

- 55 Έργα 1 (Mwenga), 3 (Majaua), 7 (rHyviere), 8 (Sahambano), 9 (Resouth), 10 (Rural electrification) και 15 (Boreale).
- 56 Σε ορισμένες περιπτώσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, παραδείγματος χάριν, όσον αφορά ορισμένες ελλείψεις στην ποιότητα των υποδομών που κατασκευάστηκαν και του εξοπλισμού που εγκαταστάθηκε.
- 57 Μακροχρόνιοι εταίροι παρείχαν περιστασιακά στήριξη με δικά τους έξοδα μετά τη λήξη της σύμβασής τους, παραδείγματος χάριν, στο έργο 9 (Resouth).

### Φωτογραφίες 5 και 6



Ηλιακή φωτοβολταϊκή μονάδα στη στέγη σχολείου και το φύλλο οδηγιών, έργο «Increase access to Electricity services» (επαρχία Kalomo, Ζάμπια)

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

## 39

Ορισμένα έργα συνέβαλαν στην ευαισθητοποίηση γύρω από περιβαλλοντικά ζητήματα (βλέπε παράδειγμα στο **πλαίσιο 5**) και παρείχαν επιμόρφωση σε νεοεισερχόμενες μικροεπιχειρήσεις,

## 40

Οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για έναν και μοναδικό πελάτη (ήτοι σύνδεση στο κύριο δίκτυο διανομής που συνήθως διαχειρίζεται φορέας του ευρύτερου δημόσιου τομέα) ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα αθέτησης πληρωμών, τα οποία μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του έργου<sup>58</sup>. Ο κίνδυνος είναι ευρέως γνωστός και οι μεταρρυθμίσεις της εθνικής ενεργειακής πολιτικής στοχεύουν να εφαρμόσουν σταδιακά καλύτερες πρακτικές και να καταστήσουν τους χειριστές του εθνικού δικτύου υγιέστερους και ικανότερους να πληρώνουν τους προμηθευτές τους<sup>59</sup>.

58 Έργα 7 (rHYviere, 1 τοποθεσία εκ των 3) και 8 (Sahambano).

59 Παραδείγματος χάριν, στην Τανζανία και τη Μαδαγασκάρη η Παγκόσμια Τράπεζα υποστηρίζει μεγάλα προγράμματα μεταρρύθμισης του ενεργειακού τομέα.

## Η διατήρηση των πρωτογενών ενεργειακών πόρων είναι πρωταρχικής σημασίας για τη βιωσιμότητα

**Έργο 7 (rHYviere)** — Στόχος του έργου ήταν η κατασκευή μικρών μονάδων παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας σε ορεινή περιοχή της Μαδαγασκάρης. Η βιωσιμότητα των υδατορευμάτων μεγάλου υψομέτρου απαιτεί χρηστή διαχείριση της φυσικής χλωρίδας και της γεωργίας στη λεκάνη τροφοδοσίας ώστε να επιτρέψει στα όμβρια ύδατα να διεισδύουν συνεχώς στο υπέδαφος. Το έργο περιλάμβανε βασικές συνιστώσες επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και ένα χρήσιμο περιβαλλοντικό πρόγραμμα με τη συμμετοχή των αρχών στη διατήρηση των πρωτογενών ενεργειακών πόρων (υδατορεύματα). Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει επιδοτήσεις για τους χωρικούς που ζουν στη λεκάνη τροφοδοσίας για τη διατήρηση της χλωρίδας μέσω της προσαρμογής των μεθόδων εκτροφής τους, ιδίως για την αποφυγή της περαιτέρω αποψίλωσης μέσω της αποψίλωσης και καύσης και της υλοτομίας για την παραγωγή κάρβουνου. Οι μακροπρόθεσμοι χρηματοδοτικοί πόροι που απαιτούνταν για τις επιδοτήσεις των τοπικών χωρικών διατέθηκαν μέσω ειδικής εισφοράς (2,5 %) επί της υδροηλεκτρικής ενέργειας που παραγόταν και πωλούνταν στην πόλη στην κοιλάδα.



## 41

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ήταν ως επί το πλείστον επιτυχής, αλλά θα μπορούσε να έχει σημειώσει μεγαλύτερη επιτυχία όσον αφορά την αξιοποίηση της ΕF για την αύξηση της πρόσβασης σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για τους φτωχούς της Ανατολικής Αφρικής.

## 42

Η Επιτροπή παρείχε χρηματοδοτική στήριξη για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε έργα τα οποία επελέγησαν βάσει ορθά καθορισμένων προτεραιοτήτων. Στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων εφαρμόστηκαν κατάλληλα κριτήρια επιλογής για τη διασφάλιση της συνέπειας με τις προτεραιότητες που ορίζονται στην ΕF. Εντούτοις, στο ένα τέταρτο των εξετασθέντων έργων είχαν δοθεί επιχορηγήσεις παρά τις σοβαρές αδυναμίες στον σχεδιασμό που είχαν διαπιστωθεί κατά τη διαδικασία επιλογής. Η ασυνέπεια μεταξύ των βαθμολογιών που δόθηκαν στα έργα και των αναλυτικών σχολίων από τους αξιολογητές καταδεικνύουν έλλειψη επαρκούς αυστηρότητας στη διαδικασία επιλογής (βλέπε σημεία 12 έως 19).

### Σύσταση 1 Αυστηρότερη επιλογή των έργων

Όταν χρησιμοποιεί την πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κατά τη διαδικασία επιλογής, η Επιτροπή πρέπει ενισχύει την αξιολόγηση:

- i) των κινδύνων που αφορούν τον σχεδιασμό των δράσεων και των προβλεπόμενων μέτρων περιορισμού των κινδύνων αυτών.
- ii) της ικανότητας του εταίρου όσον αφορά τα σχέδια υλοποίησης των έργων.

## 43

Η Επιτροπή δεν παρακολούθησε σωστά όλα τα έργα. Οι εκθέσεις που υποβλήθηκαν από τους εκτελεστικούς εταίρους ήταν άνιση ποιότητας και η στήριξη που παρασχέθηκε από τον σύμβουλο τον οποίο προσέλαβε η ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης για να βελτιώσει την υποβολή εκθέσεων είχε θετικά μεν, περιορισμένα δε αποτελέσματα. Για ορισμένα έργα που αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες υλοποίησης, η Επιτροπή δεν έλαβε εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα:

- α) δεν επιχειρήσε να επιβάλει συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις περί υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στις συμβάσεις επιχορήγησης
- β) δεν αξιοποίησε επαρκώς τις επιτόπιες επισκέψεις σε έργα των υπευθύνων διαχείρισης των προγραμμάτων στις αντιπροσωπείες της ΕΕ και τις επισκοπήσεις παρακολούθησης βάσει αποτελεσμάτων ώστε να συμπληρώσει τα πληροφοριακά στοιχεία που είχαν παρασχεθεί από τους εκτελεστικούς εταίρους, ιδίως όταν ήταν γνωστό ότι τα έργα αντιμετώπιζαν σημαντικές δυσκολίες
- γ) μολονότι γνώριζε ότι ορισμένα εκ των εξετασθέντων έργων ήταν μάλλον απίθανο να υλοποιηθούν κατά τα προβλεπόμενα, η Επιτροπή δεν επιδίωξε να βρει μια λύση με τους εκτελεστικούς εταίρους ή να διακόψει τα έργα (βλέπε σημεία 20 έως 31).

### Σύσταση 2 Ενίσχυση της παρακολούθησης των έργων

Η Επιτροπή πρέπει:

- i) να παρακολουθεί στενά τη συμμόρφωση με τις διατάξεις των συμβάσεων επιχορήγησης όσον αφορά τον έγκαιρο χαρακτήρα και την ποιότητα των εκθέσεων οικονομικού και περιγραφικού περιεχομένου και των αξιολογήσεων·
- ii) όταν οι εν λόγω διατάξεις δεν τηρούνται, να αναστέλλει τις περαιτέρω εκταμιεύσεις επιχορηγήσεων και να ζητεί από τους εκτελεστικούς εταίρους να παράσχουν τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία·
- iii) να αυξήσει τις επιτόπιες επισκέψεις των υπευθύνων διαχείρισης των προγραμμάτων και τις παρακολουθήσεις βάσει αποτελεσμάτων για ευαίσθητα έργα, χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση βάσει κινδύνου·
- iv) όταν τα έργα είναι μάλλον απίθανο να υλοποιηθούν κατά τα προβλεπόμενα, να επιδιώκει να βρει λύση από κοινού με τον εκτελεστικό εταίρο·
- v) όταν η εξεύρεση λύσης είναι αδύνατη, να υιοθετεί λογική στρατηγική αποχώρησης με σκοπό τη λύση της σύμβασης.

## 44

Τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν ήταν επιτυχή και πιθανόν βιώσιμα, εάν εφαρμοστούν τα προβλεπόμενα απαραίτητα μέτρα και τα δεδομένα δεν αλλάξουν προς το χειρότερο. Ενώ οι νέες οικονομικές δραστηριότητες εξελίχθηκαν με αργούς ρυθμούς στις αγροτικές περιοχές μετά την άφιξη της ηλεκτρικής ενέργειας, η ποιότητα της ζωής των ανθρώπων βελτιωνόταν σημαντικά, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε βελτιωμένες δημόσιες υπηρεσίες. Ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν κατάφερε να αποδώσει τα περισσότερα αναμενόμενα αποτελέσματα, κυρίως λόγω τόσο των αδυναμιών στον σχεδιασμό που δεν αντιμετωπίστηκαν όσο και της ανεπαρκούς παρακολούθησης από την Επιτροπή (βλέπε σημεία 32 έως 40).

### Σύσταση 3 Αύξηση των προοπτικών βιωσιμότητας των έργων

Κατά την ολοκλήρωση των σύνθετων έργων, ιδίως όσων περιλαμβάνουν επενδύσεις υποδομής, η Επιτροπή πρέπει:

- i) να απαιτήσει από τους εκτελεστικούς εταίρους να συμπεριλάβουν στην τελική έκθεσή τους εκτίμηση της πιθανής ανάγκης για συνέχιση της παροχής τεχνικής βοήθειας στους υπευθύνους διαχείρισης·
- ii) να εξετάσει την πιθανότητα παροχής χρηματοδότησης για αυτόν τον σκοπό, παραδείγματος χάριν, μέσω τροποποίησης της σύμβασης επιχορήγησης.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα III, του οποίου προεδρεύει ο κ. Karel PINXTEN, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 6ης Οκτωβρίου 2015.

*Για το Ελεγκτικό Συνέδριο*



Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA  
*Πρόεδρος*

## Εξετασθέντα έργα

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. CRIS	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Αριθ. πρότασης	Βαθμολογίες αξιολόγησης πρότασης <sup>3</sup> (επί %)	Τίτλος δράσης	Χώρα
1 Mwenga	2007/195-963	ΕΦ I	78	EE: 81,5 AEE: 86	Mwenga 3 MW hydro Power Plant	Τανζανία
2 Best Ray	2007/195-964	ΕΦ I	132	EE: 57 AEE: 77 3ος Α: 72	BEST RAY (Bringing Energy Services to Tanzanian Rural Areas)	Τανζανία
3 Majaua	2007/195-977	ΕΦ I	46	EE: 74 AEE: 75,5	Electrificação da comunidade de Majaua	Μοζαμβίκη
4 Biogas	2007/195-982	ΕΦ I	244	EE: 71,5 AEE: 74	Up-scaling the smaller biogas plants for agricultural producers and processors	Κένυα
5 Up-scaling	2007/195-985	ΕΦ I	214	EE: 71 AEE: 83,5	Up-scaling access to integrated modern energy services for poverty reduction	Τανζανία
6 Bioenergelec	2007/196-004	ΕΦ I	217	EE: 65 AEE: 74 3ος Α: 76,5	Bioenergelec (bioénergie électricité)	Μαδαγασκάρη
7 rHYviere	2007/196-005	ΕΦ I	144	EE: 74 AEE: 81	Programme rHYviere - Réseaux hydroélectriques villageois et respect de l'environnement	Μαδαγασκάρη
8 Sahambano	2007/196-009	ΕΦ I	54	EE: 69,5 AEE: 68,5	Aménagement hydroélectrique du Site de Befanaova sur la rivière Sahambano	Μαδαγασκάρη
9 Resouth	2007/196-014	ΕΦ I	128	EE: 72 AEE: 78,5	Electrification rurale décentralisée par énergies renouvelables dans le Sud de Madagascar (RESOUTH)	Μαδαγασκάρη
10 Rural electrification	2008/020-660	ΕΦ I	284	EE: 68 AEE: 78	Rural Electrification Infrastructure and Small-Scale Projects	Ζάμπια
11 Increase access	2008/195-971	ΕΦ I	200	EE: 80 AEE: 75	Increased Access to Electricity Services	Ζάμπια

Προϋπολογισμός (εκατομμύρια ευρώ)	Συνεισφορά της ΕΕ (εκατομμύρια ευρώ)	Ποσοστό συνεισφοράς της ΕΕ/Προϋπολογισμός	Σύντομη περιγραφή	Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη (ή εξετάστηκε μόνο στη χώρα)	Τοποθεσίες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη
7,81	3,60	46,1 %	Εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού για την παροχή αξιόπιστης ηλεκτρικής ενέργειας σε εταιρεία τσαγιού και σε 14 χωριά.	ναι	Έργο στη Mufindi (περιφέρεια Iringa)- Συναντήσεις με τις τοπικές αρχές της Mafinga
1,50	1,13	75,3 %	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 8 050 νοικοκυριά (και δημόσιες εγκαταστάσεις) που ανήκουν σε 9 χωριά. Σε ορισμένες περιοχές χρησιμοποιήθηκε μικροϋδροηλεκτρική ενέργεια με μικροδίκτυο και βιοαέριο.	ναι	Συνεταιρισμός CERC και Mrambano στην Oldonyosambu- Κέντρο επιμόρφωσης στη Mkuvu- Έργο στο σχολείο του Ngarenyanuki στην Olkung'wado- Ανώτερη τεχνική σχολή της Arusha (Arusha Technical College) στην Arusha.
2,49	1,87	75,1 %	Αποκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού (επί του παρόντος κατεστραμμένου) και δημιουργία τοπικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στο οποίο θα συνδεθούν 5 000 νοικοκυριά.	όχι	ά.α.
1,97	1,22	61,9 %	Χρήση τεχνολογίας βιοαερίου για μαγείρεμα σε αγροτικές περιοχές για 330 αγρότες σε 5 επαρχίες.	όχι	ά.α.
3,05	2,29	75,0 %	Εγκατάσταση πολυδύναμων κέντρων παροχής ενεργειακών υπηρεσιών που λειτουργούν με κινητήρες ντίζελ που χρησιμοποιούν βιοκαύσιμα (έλαιο γιατρόφας) σε 120 χωριά σε 6 περιφέρειες.	ναι	Τοποθεσία έργου Matadi MFP - Mji Mwema, διαμέρισμα της Siha - περιφέρεια του Κιλιμάντζαρο- Αποθήκη στη Moshi
3,16	1,96	61,9 %	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα για 6 χωριά (σε 4 περιφέρειες) και βελτιωμένη ανθρακοποίηση.	(ναι)	Δεν πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε καμία τοποθεσία <sup>1</sup> αλλά ερωτήθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη και ο εκτελεστικός εταίρος
2,30	1,73	75,1 %	Κατασκευή 3 υδροηλεκτρικών σταθμών φυσικής ροής (χωρίς εγκαταστάσεις αποταμίευσης του νερού — run-of-river) + μικροδίκτυο στο οποίο θα συνδεθούν 8 χωριά στις ανατολικές αγροτικές περιοχές.	ναι	2 τοποθεσίες εκ των 3: Sahasinaka και Tolongoina
3,31	2,48	74,9 %	Κατασκευή υδροηλεκτρικού σταθμού φυσικής ροής (χωρίς εγκαταστάσεις αποταμίευσης του νερού — run-of-river) + επέκταση δικτύου 20 km στο οποίο θα συνδεθεί 1 πόλη και 2 χωριά	ναι	1 τοποθεσία: Ihosy
1,16	0,87	75,0 %	Ηλεκτροδότηση 2 χωριών στο νότιο τμήμα με χρήση 2 ανεμογεννητριών και ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων.	(ναι)	Δεν πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε καμία τοποθεσία <sup>2</sup> , αλλά ερωτήθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη
36,51	10,00	27,4 %	Επέκταση δικτύου και εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού και 2 000 οικιακών ηλιακών μονάδων για την ηλεκτροδότηση 27 000 νοικοκυριών, 700 σχολείων και κέντρων υγείας.	ναι	1 τοποθεσία εκ των 2: Mumbwa
33,00	10,00	30,3 %	Επέκταση δικτύου για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε αγροτικές και περιαστικές περιοχές της Ζάμπια (65 000 δικαιούχοι).	ναι	3 τοποθεσίες εκ των 24: Kabwe, υποσταθμός Kapwama και Kalomo

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. CRIS	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Αριθ. πρότασης	Βαθμολογίες αξιολόγησης πρότασης <sup>3</sup> (επί %)	Τίτλος δράσης	Χώρα
12 Green energy	2011/231-578	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	60	EE: 71 AEE: 85	Community Based Green Energy Project	Κένυα
13 Nice Roll-out	2011/231-937	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	183	EE: 47 AEE: 87 3ος Α: 82	NICE Roll-Out	Ζάμπια, Τανζανία, Γκάμπια
14 Small scale solar	2011/232-092	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	620	EE: 83 AEE: 81	Enabling 18.000 people to access sustainable small scale solar power in Quissanga district, Cabo Delgado	Μοζαμβίκη
15 Boreale	2011/280-322	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	534	EE: 84 AEE: 79	Best Options for Rural Energy and Access to Light and Electricity (BOREALE)	Μαδαγασκάρη
16 Wood and charcoal	2012/232-680	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	542	EE: 59 AEE: 87 3ος Α: 75	Sustainable Wood and Charcoal Production in Rural Mozambique, Malawi and Tanzania	Μοζαμβίκη, Τανζανία, (Μαλάουι)

Προϋπολογισμός (εκατομμύρια ευρώ)	Συνεισφορά της ΕΕ (εκατομμύρια ευρώ)	Ποσοστό συνεισφοράς της ΕΕ/Προϋπολογισμός	Σύντομη περιγραφή	Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη (ή εξετάστηκε μόνο στη χώρα)	Τοποθεσίες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη
2,32	1,74	75,0 %	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 56 σχολεία και 32 κέντρα υγείας στις αγροτικές περιοχές της Κένυας.	όχι	ά.α.
8,44	2,50	29,6 %	Ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω εγκαταστάσεων ΤΠΕ που λειτουργούν με ηλιακές φωτοβολταϊκές μονάδες (κέντρα δικαιόχρησης NICE σε 50 αγροτικές και περιαστικές περιοχές στην Γκάμπια, την Τανζανία και τη Ζάμπια).	όχι	ά.α.
0,79	0,59	75,0 %	Παροχή σε 4 000 νοικοκυριά της δυνατότητας πρόσβασης σε βιώσιμη μικρής κλίμακας ηλιακή ενέργεια σε 2 διαμερίσματα.	όχι	ά.α.
2,30	1,72	74,8 %	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 10 σχολεία, 8 κέντρα υγείας και 900 νοικοκυριά σε 8 χωριά στο νότιο τμήμα της χώρας.	(ναι)	Δεν πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε καμία τοποθεσία <sup>2</sup> , αλλά ερωτήθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη
5,33	2,40	45,0 %	Βιώσιμη βιομάζα και ενεργειακή απόδοση μέσω της επιμόρφωσης 2 000 νοικοκυριών στην δεντροφύτευση και την κατασκευή σταθμού παραγωγής κάρβουνου.	ναι (Τανζανία)	Φυτείες και γραφεία της Green Resources στο Sao Hill (περιφέρεια Iringa της Τανζανίας)

- 1 Η υλοποίηση του έργου στην τοποθεσία που είχε επιλεγεί για την πραγματοποίηση επίσκεψης ήταν σε πολύ πρώιμο στάδιο (μόνο το κτίριο είχε κατασκευαστεί, αλλά δεν είχε εγκατασταθεί ακόμη εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές). Η μοναδική τοποθεσία στην οποία είχε ολοκληρωθεί το έργο ήταν πολύ απομακρυσμένη για τη συμπεριλάβουμε στο πρόγραμμα της αποστολής μας.
- 2 Δεν πραγματοποιήθηκε επίσκεψη για λόγους ασφαλείας.
- 3 Πρόταση που αξιολογήθηκε από εξωτερικό εμπειρογνώμονα (ΕΕ), την αντιπροσωπεία της ΕΕ (ΑΕΕ), και σε ορισμένες περιπτώσεις από τρίτον αξιολογητή (3ος Α).

## Μεθοδολογία βαθμολόγησης

Για τον σκοπό του ελέγχου, η βαθμολόγηση του σχεδιασμού, των αποτελεσμάτων και της πιθανής βιωσιμότητας προσδιορίστηκαν βάσει της μεθοδολογίας της προσανατολισμένης στα αποτελέσματα παρακολούθησης (ROM). Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι τα ακόλουθα:

### Σχεδιασμός

- A Η φιλοσοφία του έργου (συμπεριλαμβανομένης της επιλεγμένης τεχνολογίας) είναι ρεαλιστική και εναρμονίζεται με τις επικρατούσες συνθήκες. Οι κίνδυνοι και οι τοπικοί περιορισμοί προσδιορίστηκαν σαφώς και τα μέτρα μετριασμού που πρέπει να εφαρμοστούν περιγράφηκαν εκτενώς. Το λογικό πλαίσιο είναι σαφές και καλά δομημένο, οι στόχοι είναι SMART (η βαθμολογία δεν επηρεάζεται, εάν η βάση και τα αριθμητικά στοιχεία-στόχοι πρέπει ακόμη να διαμορφωθούν μετά τη μελέτη σκοπιμότητας), προτείνονται επαρκείς δείκτες επιδόσεων.
- B Η λογική παρέμβασης είναι επαρκής. Σημειώνονται παραλείψεις/ανησυχίες σχετικά με τη φιλοσοφία ή τα επιλεγμένα τεχνολογικά μέσα, οι κίνδυνοι και οι περιορισμοί δεν παρατίθενται εκτενώς και/ή ο μετριασμός τους δεν είναι απολύτως πειστικός. Οι στόχοι και/ή δείκτες χρειάζονται τροποποιήσεις.
- Γ Η λογική παρέμβασης παρουσιάζει προβλήματα τα οποία μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σημειώνονται ζητήματα/προβλήματα σχετικά με τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω.
- Δ Η λογική παρέμβασης είναι λανθασμένη και μειώνει σε μεγάλο βαθμό τις πιθανότητες επιτυχίας του έργου, ή μείζονα ζητήματα/προβλήματα θα θέσουν σε κίνδυνο το έργο.

### Αποτελέσματα

- A Έχουν επιτευχθεί ή είναι πολύ πιθανό να επιτευχθούν όλα τα αποτελέσματα με ικανοποιητική ποιότητα συμβάλλοντας στην επίτευξη αποτελεσμάτων κατά τα προβλεπόμενα, οι δραστηριότητες υπόκεινται σε τακτική παρακολούθηση και εκτελούνται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα (δεν σημειώνονται καθυστερήσεις ή είναι ήσσονος σημασίας και εξηγούνται λογικά).
- B Έχουν επιτευχθεί ή είναι πολύ πιθανό να επιτευχθούν αποτελέσματα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, αλλά υπάρχει περιθώριο βελτίωσης από άποψη ποιότητας, πληρότητας της αναμενόμενης ποσότητας και χρονικού προγραμματισμού. Εντούτοις, οι καθυστερήσεις δεν επηρεάζουν την επίτευξη των αποτελεσμάτων.
- Γ Ορισμένα αποτελέσματα δεν επιτυγχάνονται/δεν θα επιτευχθούν εγκαίρως, στην αναμενόμενη ποσότητα ή με ικανοποιητική ποιότητα. Απαιτούνται διορθωτικά μέτρα. Οι δραστηριότητες σημειώνουν καθυστερήσεις και δεν συνδέονται απόλυτα με τη λογική και τα σχέδια της παρέμβασης.
- Δ Η ποιότητα και η επίτευξη των αποτελεσμάτων παρουσιάζει ή ενδέχεται να παρουσιάσει σοβαρές ελλείψεις. Απαιτούνται σημαντικές προσαρμογές προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη τουλάχιστον των βασικών αποτελεσμάτων. Σοβαρές καθυστερήσεις και τεράστια απόκλιση των δραστηριοτήτων από τη λογική και τα σχέδια της παρέμβασης. Μπορεί να χρειαστεί να προβλεφθεί στρατηγική αποχώρησης για να περιοριστούν περαιτέρω προβλήματα.

### Βιωσιμότητα

- A Τα αποτελέσματα θα καταστούν βιώσιμα μακροπρόθεσμα και η πιθανή αναπαραγωγή τους διασφαλίζεται από ευνοϊκές συνθήκες και/ή τα συναφή μέτρα που ελήφθησαν από το έργο ή άλλες παρεμβάσεις.
- B Τα αποτελέσματα (ή τα περισσότερα εξ αυτών) είναι πολύ πιθανό να καταστούν βιώσιμα μακροπρόθεσμα, εάν τα προβλεπόμενα απαραίτητα μέτρα εφαρμοστούν σύμφωνα με τα σχέδια και/ή τα δεδομένα δεν αλλάξουν προς το χειρότερο.
- Γ Τα αποτελέσματα (ή τα περισσότερα εξ αυτών) είναι πολύ πιθανό να μην καταστούν βιώσιμα μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, εάν τα προβλεπόμενα απαραίτητα μέτρα δεν ενισχυθούν ή συμπληρωθούν κατάλληλα, ιδιαίτερα εάν οι συνθήκες έχουν την τάση να αλλάζουν προς το χειρότερο.
- Δ Τα αποτελέσματα (ή τα περισσότερα εξ αυτών) είναι πολύ πιθανό να μην καταστούν βιώσιμα μεσοπρόθεσμα, ανεξαρτήτως των μέτρων που ελήφθησαν υπό τις επικρατούσες συνθήκες.





**Έργα του μέσου πρωτοβουλίας της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας για τη διευκόλυνση του διαλόγου συνεργασίας (EUEI-PDF) και τομείς εστίασης ανά χώρα στο πλαίσιο του ενδέκατου ΕΤΑ**

Χώρα	ΜΕΣΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (EUEI) ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (PDF)			
	Υφιστάμενες πολιτικές που σχετίζονται με την ενέργεια	Έργο PDF στον ενεργειακό τομέα (περιγραφή)	Ενδιαφερόμενα μέρη	Ημερομηνίες
Μπουρούντι	Ιανουάριος 2011 (+ σχέδιο ηλεκτροδότησης αγροτικών περιοχών '93, που αναθεωρήθηκε το '97)	Στήριξη του Υπουργείου Ενέργειας και Ορυχείων στην ανάπτυξη εθνικής πολιτικής για τον ενεργειακό τομέα, καθώς και στρατηγικής εφαρμογής και επενδυτικού σχεδίου	Υπουργείο Ενέργειας και Ορυχείων	Νοέμβριος 2009 - Απρίλιος 2011
Τζιμπουτί	2005	Στήριξη του αρμόδιου για τους φυσικούς πόρους Υπουργείου Ενέργειας (MERN) στη χάραξη εθνικής στρατηγικής και κατάρτιση σχεδίου δράσης για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στην κατάρτιση σχεδίου νόμου για την ηλεκτρική ενέργεια	Υπουργεία, Electricité de Djibouti – τεχνικοί και οικονομικοί εταίροι, χορηγοί	Νοέμβριος 2012 - Ιούλιος 2014
Ερυθραία	1997	-	-	-
Αιθιοπία	1994 (αναθεωρήθηκε το 2012)	Στήριξη της κυβέρνησης της Αιθιοπίας στη διαμόρφωση σαφούς μακροπρόθεσμου οράματος για την ενέργεια από βιομάζα, τη χάραξη στρατηγικής για την ενέργεια από βιομάζα και την κατάρτιση σχεδίου δράσης	Υπουργείο Ύδρευσης, Άρδευσης και Ενέργειας	Ιούλιος 2012 - Φεβρουάριος 2014
Κένυα	2004 (αναθεωρήθηκε το 2014)	Σχεδιασμός παρέμβασης στήριξης που θα υλοποιηθεί από εμπειρογνώμονες με μακρά πείρα, οι οποίοι θα παράσχουν άμεσες υπηρεσίες παροχής συμβουλών όσον αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο για εντός δικτύου μικρής κλίμακας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	Υπουργείο Ενέργειας	Ιανουάριος 2013 - Μάρτιος 2014
Μαδαγασκάρη	1974 (έγινε νόμος το '98)	Επικαιροποίηση της πολιτικής και της εθνικής ενεργειακής πολιτικής της Μαδαγασκάρης και χάραξη στρατηγικής για τον ενεργειακό τομέα της Μαδαγασκάρης	Υπουργείο Ενέργειας	Ιούλιος 2014 - Ιούλιος 2015
Μαλάουι	2003 (αναθεωρήθηκε το 2009)	Στήριξη της ανάπτυξης στρατηγικής για την ενέργεια από βιομάζα για τη διασφάλιση του βιώσιμου εφοδιασμού ενέργειας από βιομάζα, την προώθηση της πρόσβασης σε σύγχρονα καύσιμα για μαγείρεμα και των αποδοτικών τεχνολογιών καύσης βιομάζας	Υπουργείο Ενέργειας	Φεβρουάριος 2008 - Φεβρουάριος 2009
Μοζαμβίκη	1998 (ανανεώθηκε το 2009 και το 2011)	Στήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης εθνικής στρατηγικής για την ενέργεια από βιομάζα, με ιδιαίτερη έμφαση στην αλυσίδα εφοδιασμού κάρβουνου και στην ανταπόκριση τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση	Υπουργείο Ενέργειας και εθνική Διεύθυνση Ενέργειας από νέες και ανανεώσιμες πηγές	Ιανουάριος 2011 - Δεκέμβριος 2012

**ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΕΤΑ**

(τομείς εστίασης και εκτιμώμενος προϋπολογισμός που είχε εγκριθεί ή ήταν πιθανόν να εγκριθεί κατά τον χρόνο του ελέγχου)

Τομέας εστίασης 1	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 2	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 3	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 4	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Μη καίριος τομέας εστίασης	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (εκατ. ευρώ)
Βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη για διατροφή	80	Υγεία	87	Κράτος δικαίου και ευαίσθητη κατάσταση	143	Ενέργεια	105	Κοινωνία των πολιτών	17	432
Υδρευση, αποχέτευση και στερεά απόβλητα	52	Επισιτιστική ασφάλεια	35					Κοινωνία των πολιτών και στήριξη των εθνικών διατακτών	18	105
Ενέργεια - (δεν είχε αποφασιστεί ακόμη, αλλά συγκαταλεγόταν στις κυβερνητικές προθέσεις)		Γεωργία		Οικονομική διακυβέρνηση						0
Βιώσιμη γεωργία και επισιτιστική ασφάλεια	252	Υγεία	200	Οδοί και μετάβαση στην ενέργεια	230			Κοινωνία των πολιτών	63	745
Επισιτιστική ασφάλεια και ανθεκτικότητα στα κλιματικά σοκ	190	Βιώσιμη υποδομή (μεταφορές και ενέργεια)	175	Λογοδοσία δημόσιων οργανισμών	60		60	Στήριξη των εθνικών διατακτών	10	495
Διακυβέρνηση και οργανισμοί	143	Αγροτική ανάπτυξη	140	Υποδομή (αύξηση της πρόσβασης στην ενέργεια για οικονομική ανάπτυξη)	230			Εθνικός διατάκτης και ταμείο τεχνικής συνεργασίας (TCF)	5	518
Διακυβέρνηση	120	Εκπαίδευση	110	Γεωργία	250			Κοινωνία των πολιτών	30	510
Χρηστή διακυβέρνηση και ανάπτυξη	367	Αγροτική ανάπτυξη (συμπεριλ. της ενέργειας: 50 εκατ. ευρώ)	330							697

Χώρα	ΜΕΣΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΥΕΙ) ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (PDF)			
	Υφιστάμενες πολιτικές που σχετίζονται με την ενέργεια	Έργο PDF στον ενεργειακό τομέα (περιγραφή)	Ενδιαφερόμενα μέρη	Ημερομηνίες
Ρουάντα	2004 (αναθεωρήθηκε το 2009)	Στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών και στρατηγικών για τον υποτομέα της γεωθερμικής ενέργειας και στήριξη του θεσμικού, νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου για τη γεωθερμική ενέργεια με ιδιαίτερη έμφαση στις επιλογές για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα	Υπουργείο Υποδομών	Δεκέμβριος 2013 - Ιανουάριος 2015
Τανζανία	1992 (ανανεώθηκε το 2003 και το 2014)	Στήριξη της ανάπτυξης εθνικής στρατηγικής για την ενέργεια από βιομάζα που να προσδιορίζει τα μέσα διασφάλισης μιας πιο βιώσιμης παροχής ενέργειας από βιομάζα- αύξησης της αποδοτικότητας της παραγωγής και της χρήσης- προώθησης της πρόσβασης σε εναλλακτικές πηγές ενέργειας και της διασφάλισης ενός ευνοϊκού θεσμικού περιβάλλοντος για την υλοποίησή της	Υπουργείο Οικονομικών	Μάρτιος 2012 - Απρίλιος 2014
Ουγκάντα	2002 (αναθεωρήθηκε το 2007)	Διατύπωση δέσμης συστάσεων και καταλόγου δυνατικών έργων ενέργειας που θα υποστηριχθούν στο πλαίσιο της SE4ALL (Βιώσιμη ενέργεια για όλους)	Υπουργείο Ενέργειας, ιδιωτικές εταιρείες, κοινωνία των πολιτών, αναπτυξιακοί εταίροι	Μάιος 2012 - Ιούνιος 2012
Ζάμπια	1994 (αναθεωρήθηκε το 2008)	Διοργάνωση διαδικασίας διαβούλευσης για την ενσωμάτωση της πρόσβασης σε ενεργειακές υπηρεσίες στο εθνικό σχέδιο ανάπτυξης και το εθνικό βραχυπρόθεσμο όραμα	Υπουργείο Ενέργειας και Ανάπτυξης των Υδάτων	Σεπτέμβριος 2005 - Αύγουστος 2006
Ανατολική Αφρική		Εκτίμηση της ικανότητας αναβάθμισης σε σύγχρονη ενέργεια στην Ανατολική Αφρική	Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής	Νοέμβριος 2010 - Ιούλιος 2011

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΕΤΑ										
<i>(τομείς εστίασης και εκτιμώμενος προϋπολογισμός που είχε εγκριθεί ή ήταν πιθανόν να εγκριθεί κατά τον χρόνο του ελέγχου)</i>										
Τομέας εστίασης 1	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 2	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 3	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Τομέας εστίασης 4	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Μη καίριος τομέας εστίασης	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (εκατ. ευρώ)
Βιώσιμη γεωργία και επισιτιστική ασφάλεια	200	Βιώσιμη ενέργεια	200	Υπόλογη διακυβέρνηση	40			Κοινωνία των πολιτών	20	460
Χρηστή διακυβέρνηση και ανάπτυξη	291	Ενέργεια	180	Βιώσιμη γεωργία	140			Κοινωνία των πολιτών	15	626
Υποδομές μεταφορών (η ενέργεια μπορεί να συμπεριληφθεί μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση)	230	Επισιτιστική ασφάλεια και γεωργία	130	Χρηστή διακυβέρνηση	168			Κοινωνία των πολιτών	50	578
Ενέργεια	244	Γεωργία	110	Διακυβέρνηση	100			Στήριξη των εθνικών διατακτών	30	484
ά.α.										

Περίοδος υλοποίησης, στόχοι και αποτελέσματα των εξετασθέντων έργων

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρό-σκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία λήξης
1 Mwenga	ΕΦ I	Mwenga 3 MW hydro Power Plant	Τανζανία	22.12.2007	22.12.2012
2 Best Ray	ΕΦ I	BEST RAY (Bringing Energy Services to Tanzanian Rural Areas)	Τανζανία	1.4.2008	30.6.2011
3 Majaua	ΕΦ I	Electrificação da comunidade de Majaua	Μοζαμβίκη	1.12.2007	30.11.2012
4 Biogas	ΕΦ I	Up-scaling the smaller biogas plants for agricultural producers and processors	Κένυα	1.1.2008	1.1.2011
5 Up-scaling	ΕΦ I	Up-scaling access to integrated modern energy services for poverty reduction	Τανζανία	1.1.2008	30.6.2014
6 Bioenergelec	ΕΦ I	Bioenergelec (bioénergie électricité)	Μαδαγασκάρη	1.4.2008	31.12.2015
7 rHYviere	ΕΦ I	Programme rHYviere – Réseaux hydroélectriques villageois et respect de l'environnement	Μαδαγασκάρη	7.1.2008	30.12.2015
8 Sahambano	ΕΦ I	Aménagement hydroélectrique du Site de Befanaova sur la rivière Sahambano	Μαδαγασκάρη	1.3.2008	31.12.2014
9 Resouth	ΕΦ I	Electrification rurale décentralisée par énergies renouvelables dans le Sud de Madagascar (RESOUTH)	Μαδαγασκάρη	1.1.2008	1.1.2013
10 Rural electrification	ΕΦ I	Rural Electrification Infrastructure and Small-Scale Projects	Ζάμπια	10.3.2008	31.12.2015

Παρατάσεις (σε μήνες)	% πα- ράταση	Αιτιολόγηση παράτασης	Αρχικοί στόχοι που τροποποιήθηκαν – (Επιτεύγματα)
αρχικός: 60 μήνες άνευ παράτασης	0 %	ά.α.	Όχι – (οι δικαιούχοι ήταν 14 345 έναντι των αναμε- νόμενων 24 700 (58 %), αλλά ο αριθμός τους αυξάνει διαρκώς)
αρχικός: 36 μήνες – παρατά- θηκε: 39 μήνες	8 %	Η παράταση αιτιολογήθηκε από την ανάγκη για «καλύ- τερη ολοκλήρωση [...] των κύριων δραστηριοτήτων των έργων, με ιδιαίτερη έμφαση στις θεσμικές και πτυχές και τις πτυχές της βιωσιμότητας».	Όχι – (οι δικαιούχοι ήταν 7 600 έναντι των αναμενό- μενων 8 050 ή 94,4 %)
αρχικός: 36 μήνες – παρατά- θηκε: 60 μήνες	67 %	Τα αιτήματα για παράταση ήταν συνολικά τρία, αλλά το τελευταίο (που πρότεινε την παράταση του έργου έως τις 30.11.2013) απορρίφθηκε από την ΑΕΕ.	Όχι – (το 2014 η ΑΕΕ υπολόγισε τις συνδέσεις σε +-500- θα χρειαστούν περίπου 3 έτη για να επιτευχθεί ο στόχος των 5 000)
αρχικός: 36 μήνες – παρατά- θηκε: 45 μήνες	25 %	Για την ολοκλήρωση των επιτεύξιμων στόχων εντός του προϋπολογισμού.	Όχι – (αρχικός: κατασκευή 350 χωνευτηρίων – ολοκλήρωση του έργου: είχαν κατασκευαστεί 765)
αρχικός: 60 μήνες – παρατά- θηκε: 78 μήνες	23 %	Για να τηρηθεί ο προγραμματισμός.	Ναι – 200 πολυδύναμα κέντρα παροχής ενεργειακών υπηρεσιών -> 125 (μόνο 11 είχαν εγκατασταθεί τον Ιούνιο του 2013)
αρχικός: 36 μήνες – παρατά- θηκε: 81 μήνες	125 %	Συμβασιακό πρόβλημα με τους εταίρους (9 μήνες) Προ- καταρκτική μελέτη (9 μήνες). Κατάρτιση της συγγραφής υποχρεώσεων (δεν είχε προγραμματιστεί) & και διαπραγ- μάτευση AGMIN - ADER (Jan 2010 - Δεκ 2011) – ο εξο- πλισμός ERD δεν παραδόθηκε στο σύνολό του (έλειπαν 3 εκ των 5 εγκαταστάσεων) – συμβασιακά προβλήματα ADMIN-ADER (η σύμβαση υπεγράφη 9.1.2012).	Ναι – αρχικός: 5 εγκαταστάσεις 80-100 kW (400- 500 kW), στόχοι τον Οκτώβριο του 2014: 4 εγκαταστά- σεις 70 kW (280 kW) – ο προϋπολογισμός μειώθηκε κατά 100 000 ευρώ – (κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου μόνο μία εγκατάσταση ήταν εξοπλισμένη)
αρχικός: 48 μήνες – παρατά- θηκε: 84 μήνες	75 %	Συμπλήρωμα 1 – Πολιτική κατάσταση (12 μήνες). Συ- μπλήρωμα 3: κυκλώνες στην περιοχή και αναδιάρθρωση του ADER (12 μήνες). Συμπλήρωμα 4-5: Χρόνος αντα- πόκρισης της τράπεζας για δάνειο σε ιδιώτη επενδυτή (Tectra) για την αγορά γεννήτριας + κλοπή καλωδίων σε λιμενικές εγκαταστάσεις (6+6 μήνες).	Ναι – αρχικός: 3 εγκαταστάσεις: T: 2x60, S:3x80 A:3x80: 600 kW – στόχοι τον Οκτώβριο του 2014: 3 εγκαταστάσεις T: 2x50, S:2x65 A:2x330: 890 kW – (κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου είχαν ολοκληρωθεί 2 εγκαταστάσεις)
αρχικός: 30 μήνες – παρατά- θηκε: 82 μήνες	173 %	Έλλειψη απόφασης σχετικά με την ανάπτυξη της εγκατάστασης: 12 τεχνικές επιλογές, νέος υπεύθυνος διαχείρισης έργου της Zecca το 2009, πολιτική αστάθεια, κακός καιρός, καθυστερήσεις στην έκδοση της άδειας παραχώρησης, φοροαπαλλαγή, άδεια χρήσης δυναμίτη για τη διάνοιξη του καναλιού.	Ναι – (αρχικός: 460 kW – στόχοι τον Οκτώβριο του 2014: 700 kW)
αρχικός: 60 μήνες άνευ παράτασης	0 %	ά.α.	Όχι – (αρχικός: 5 000 δικαιούχοι -> 5 500)
αρχικός: 70 μήνες – παρατάθη- κε: 94 μήνες	34 %	Μελέτη σκοπιμότητας, εκ νέου δρομολόγηση ανεπιτυχών προσκλήσεων υποβολής προσφορών, καθυστερήσεις στη λήψη υλικού/εξοπλισμού, ανεπαρκής ικανότητα των τοπικών εταιρών και των αναδόχων των έργων.	Όχι – (οι στόχοι δεν θα έχουν επιτευχθεί έως την ολοκλήρωση του έργου, αλλά θα υπάρξει περαι- τέρω εξέλιξη)

■ είχαν υπερβεί ή ήταν πιθανό να υπερβούν τους αρχικούς στόχους τους  
■ δεν ήταν πιθανό να επιτύχουν τους στόχους τους, αλλά τα αποτελέσματα ήταν εύλογα

■ είχαν επιτύχει ή ήταν πιθανό να επιτύχουν τους στόχους τους  
■ δεν είχαν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία λήξης
11 Increase access	ΕΦ I	Increased Access to Electricity Services	Ζάμπια	11.12.2008	15.12.2015
12 Green energy	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Community Based Green Energy Project	Κένυα	1.11.2011	31.10.2015
13 Nice Roll-out	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	NICE Roll-Out	Ζάμπια, Τανζανία, Γκάμπια	30.9.2011	30.9.2015
14 Small scale solar	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Enabling 18.000 people to access sustainable small scale solar power in Quissanga district, Cabo Delgado	Μοζαμβίκη	20.7.2011	19.9.2014
15 Boreale	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Best Options for Rural Energy and Access to Light and Electricity (BOREALE)	Μαδαγασκάρη	1.3.2012	28.2.2017
16 Wood and charcoal	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Sustainable Wood and Charcoal Production in Rural Mozambique, Malawi and Tanzania	Μοζαμβίκη, Τανζανία, (Μαλάουι)	19.3.2012	31.7.2015



Παρατάσεις (σε μήνες)	% πα- ράταση	Αιτιολόγηση παράτασης	Αρχικοί στόχοι που τροποποιήθηκαν – (Επιτεύγματα)
αρχικός: 60 μήνες – παρατά- θηκε: 84 μήνες	40 %	Η μελέτη σκοπιμότητας, η διάρκεια και η πολυπλοκότη- τα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης υποτιμήθηκαν από τον εκτελεστικό εταίρο, ανεπαρκής ικανότητα των τοπικών εταίρων	■ Όχι – (τα περισσότερα αναμενόμενα αποτελέσματα μάλλον θα υλοποιηθούν στο τέλος της αναθεωρημέ- νης περιόδου εκτέλεσης των εργασιών)
αρχικός: 48 μήνες άνευ παράτασης	0 %	ά.α.	■ Ναι – (αρχικός: 56 σχολεία και 32 κέντρα υγεί- ας το 2014, 88 σχολεία και 42 κέντρα υγείας εξοπλι- σμένα με ηλιακές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις)
αρχικός: 48 μήνες άνευ παράτασης	0 %	ά.α.	■ Όχι – (έχει εγκατασταθεί μόνο 1 κέντρο εκ των 50, το έργο διακόπηκε καθώς ο εταίρος τελούσε υπό εκκαθάριση)
αρχικός: 36 μήνες – παρατά- θηκε: 38 μήνες	6 %	Καθυστέρηση στην παράδοση των ανταλλακτικών.	■ Όχι <sup>2</sup> – (οι δικαιούχοι ήταν 14 760 έναντι των αναμενό- μενων 18 000 ή 82 %)
αρχικός: 48 μήνες – παρατά- θηκε: 60 μήνες	25 %	Κοινωνικο-οικολογική μελέτη διαθέσιμη 1 έτος μετά την έναρξη του έργου.	■ Ναι – η επιλογή των ανεμογεννητριών ακυρώθηκε και ο εξοπλισμός θα εγκατασταθεί σε 7 χωριά αντί για 8
αρχικός: 39 μήνες άνευ παράτασης	0 %	ά.α.	■ Όχι – αλλά μικρές πιθανότητες να υλοποιηθεί το στοιχείο που σχετίζεται με την παραγω- γή κάρβουνου

1 Η πρόταση προέβλεπε 6 εγκαταστάσεις. Ωστόσο, στη σύμβαση επιχορήγησης, ο αριθμός των εγκαταστάσεων μειώθηκε στις 5.

2 Η πρόταση προέβλεπε 25 000 δικαιούχους. Ωστόσο, στη σύμβαση επιχορήγησης, ο αριθμός των δικαιούχων μειώθηκε στις 18 000.

■ είχαν υπερβεί ή ήταν πιθανό να υπερβούν τους αρχικούς στόχους τους  
■ δεν ήταν πιθανό να επιτύχουν τους στόχους τους, αλλά τα αποτελέσματα ήταν εύλογα

■ είχαν επιτύχει ή ήταν πιθανό να επιτύχουν τους στόχους τους  
■ δεν είχαν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα

Παρακολούθηση των εξετασθέντων έργων

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία ολοκλήρωσης	Διάρκεια έργου (σε έτη)
1 Mwenga	ΕΦ I	Mwenga 3 MW hydro Power Plant	Τανζανία	22.12.2007	22.12.2012	5,0
2 Best Ray	ΕΦ I	BEST RAY (Bringing Energy Services to Tanzanian Rural Areas)	Τανζανία	1.4.2008	30.6.2011	3,2
3 Majaua	ΕΦ I	Electrificação da comunidade de Majaua	Μοζαμβίκη	1.12.2007	30.11.2012	5,0
4 Biogas	ΕΦ I	Up-scaling the smaller biogas plants for agricultural producers and processors	Κένυα	1.1.2008	1.1.2011	3,0
5 Up-scaling	ΕΦ I	Up-scaling access to integrated modern energy services for poverty reduction	Τανζανία	1.1.2008	30.6.2014	6,5
6 Bioenergelec	ΕΦ I	Bioenergelec (bioénergie électricité)	Μαδαγασκάρη	1.4.2008	31.12.2015	7,8
7 rHYviere	ΕΦ I	Programme rHYviere - Réseaux hydroélectriques villageois et respect de l'environnement	Μαδαγασκάρη	7.1.2008	30.12.2015	8,0
8 Sahambano	ΕΦ I	Aménagement hydroélectrique du Site de Befanaova sur la rivière Sahambano	Μαδαγασκάρη	1.3.2008	31.12.2014	6,8
9 Resouth	ΕΦ I	Electrification rurale décentralisée par énergies renouvelables dans le Sud de Madagascar (RESOUTH)	Μαδαγασκάρη	1.1.2008	1.1.2013	5,0
10 Rural electrification	ΕΦ I	Rural Electrification Infrastructure and Small-Scale Projects	Ζάμπια	10.3.2008	31.12.2015	7,8
11 Increase access	ΕΦ I	Increased Access to Electricity Services	Ζάμπια	11.12.2008	15.12.2015	7,0
12 Green energy	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	Community Based Green Energy Project	Κένυα	1.11.2011	31.10.2015	4,0

Υποχρεωτικές αξιολογήσεις			ROM	Danish Management Group (DMG)			
Ενδιάμεση	Τελική (προγραμματισμένη)	Συγκεκριμένο κονδύλιο του προϋπολογισμού		Αριθμός περιγραφικών εκθέσεων του εκτελεστικού εταίρου	Αριθμός εκθέσεων της DMG	Καθυστέρηση επισκόπησης των εκθέσεων του εκτελεστικού εταίρου	Τελευταία επισκόπηση έκθεσης; (έτος της περιγραφικής έκθεσης)
όχι	όχι	ναι (αναφέρει μόνο την τελική)	Ιούνιος 2011 Ιούνιος 2013	12	11	1 - 16 μήνες	ναι (2012)
Μάρτιος 2010	Αύγουστος 2011	ναι (μόνο 2.500€ συνολικά)	όχι	12	7	0,5 - 7 μήνες	ναι (2011)
όχι	Φεβρουάριος 2014	Δεν ελήφθη παράρτημα του προϋπολογισμού	Οκτώβριος 2013	5	3	1,3 - 10 μήνες	όχι (2014)
Απρίλιος 2010	Νοέμβριος 2011	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Νοέμβριος 2009	7	7	0 - 7 μήνες	ναι (2011)
όχι	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Ιούνιος 2013	6	3	4 - 10 μήνες	όχι (2014)
Μάρτιος 2013	(Τέλη 2015)	ναι (ενδιάμεση + τελική)	όχι	6	2	6 - 13 μήνες	όχι (2013)
Οκτώβριος 2011	(Τέλη 2015)	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Σεπτέμβριος 2011 Οκτώβριος 2013	6	3	6 - 18 μήνες	όχι (2013)
όχι	(Τέλη 2015)	ναι (ενδιάμεση + τελική)	όχι	3	1	9 μήνες	όχι (2014)
Φεβρουάριος 2011	Μάρτιος 2013 (εκ των υστέρων τέλη 2015)	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Σεπτέμβριος 2011 Σεπτέμβριος 2013	5	4	3,5 - 9 μήνες	όχι (2012)
Ιούλιος 2013	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Μάιος 2010	34	1	1,5 μήνας	όχι (2013)
Δεκέμβριος 2011, Ιανουάριος 2012	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	όχι	16	5	1 - 4 μήνες	όχι (2014)
Νοέμβριος 2013	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Δεκέμβριος 2013	5	2	4 μήνες	όχι (2014)

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία ολοκλήρωσης	Διάρκεια έργου (σε έτη)
13 Nice Roll-out	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	NICE Roll-Out	Ζάμπια, Τανζανία, Γκάμπια	30.9.2011	30.9.2015	4,0
14 Small scale solar	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	Enabling 18.000 people to access sustainable small scale solar power in Quissanga district, Cabo Delgado	Μοζαμβίκη	20.7.2011	19.9.2014	3,2
15 Boreale	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	Best Options for Rural Energy and Access to Light and Electricity (BOREALE)	Μαδαγασκάρη	1.3.2012	28.2.2017	5,0
16 Wood and charcoal	ΕΦ II - (πρόσκληση 1)	Sustainable Wood and Charcoal Production in Rural Mozambique, Malawi and Tanzania	Μοζαμβίκη, Τανζανία, (Μαλάουι)	19.3.2012	31.7.2015	3,4

Υποχρεωτικές αξιολογήσεις			ROM	Danish Management Group (DMG)			
Ενδιάμεση	Τελική (προγραμματισμένη)	Συγκεκριμένο κονδύλιο του προϋπολογισμού		Αριθμός περιγραφικών εκθέσεων του εκτελεστικού εταίρου	Αριθμός εκθέσεων της DMG	Καθυστέρηση επισκόπησης των εκθέσεων του εκτελεστικού εταίρου	Τελευταία επισκόπηση έκθεσης; (έτος της περιγραφικής έκθεσης)
ά.α.	ά.α.	όχι	όχι	2	2	1 - 7 μήνες	ναι (2012)
Οκτώβριος 2013	Αύγουστος 2014	ναι (ενδιάμεση)	Ιούλιος 2012	4	3	1,5 - 2 μήνες	όχι (2014)
Τέλη 2015	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	όχι	3	3	4 - 5 μήνες	ναι (2013)
όχι	όχι	ναι (ενδιάμεση + τελική)	Οκτώβριος 2013	5	2	1 - 4 μήνες	ναι (2014)

**Βαθμολογία των εξετασθέντων έργων**

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Συνεισφορά της ΕΕ (εκατ. ευρώ)	Σύντομη περιγραφή	Σχεδιασμός	Αποτελέσματα	Βιωσιμότητα
1 Mwenga	ΕΦ I	Mwenga 3 MW hydro Power Plant	Τανζανία	3,60	Εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού για την παροχή αξιόπιστης ηλεκτρικής ενέργειας σε εταιρεία τσαγιού και σε 14 χωριά	● A	● B	● B
2 Best Ray	ΕΦ I	BEST RAY (Bringing Energy Services to Tanzanian Rural Areas)	Τανζανία	1,13	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 8 050 νοικοκυριά που ανήκουν σε 9 χωριά	● B	● B	● B
3 Majaua	ΕΦ I	Electrificação da comunidade de Majaua	Μοζαμβίκη	1,87	Αποκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού (επί του παρόντος κατεστραμμένου) και δημιουργία τοπικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στο οποίο θα συνδεθούν 5 000 νοικοκυριά	● A	● B	● B
4 Biogas	ΕΦ I	Up-scaling the smaller biogas plants for agricultural producers and processors	Κένυα	1,22	Χρήση τεχνολογίας βιοαερίου για μαγείρεμα σε αγροτικές περιοχές για 330 αγρότες σε 5 επαρχίες	● B	● A	● B
5 Up-scaling	ΕΦ I	Up-scaling access to integrated modern energy services for poverty reduction	Τανζανία	2,29	Εγκατάσταση πολυδύναμων κέντρων παροχής ενεργειακών υπηρεσιών που λειτουργούν με κινητήρες ντίζελ που χρησιμοποιούν βιοκαύσιμα (έλαιο γιατρόφας) σε 120 χωριά σε 6 περιφέρειες	● Γ	● Δ	ά.α.
6 Bioenergelec	ΕΦ I	Bioenergelec (bioénergie électricité)	Μαδαγασκάρη	1,96	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα για 6 χωριά (σε 4 περιφέρειες) και βελτιωμένη ανθρακοποίηση	● Δ	● Δ	ά.α.
7 rHYviere	ΕΦ I	Programme rHYviere - Réseaux hydroélectriques villageois et respect de l'environnement	Μαδαγασκάρη	1,73	Κατασκευή 3 υδροηλεκτρικών σταθμών φυσικής ροής (χωρίς εγκαταστάσεις αποταμίευσης του νερού — run-of-river) + μικροδίκτυο στο οποίο θα συνδεθούν 8 χωριά στις ανατολικές αγροτικές περιοχές	● A	● B	● B
8 Sahambano	ΕΦ I	Aménagement hydroélectrique du Site de Befanaova sur la rivière Sahambano	Μαδαγασκάρη	2,48	Κατασκευή υδροηλεκτρικού σταθμού φυσικής ροής (χωρίς εγκαταστάσεις αποταμίευσης του νερού — run-of-river) + επέκταση δικτύου 20 km στο οποίο θα συνδεθεί 1 πόλη και 2 χωριά	● A	● B	● B
9 Resouth	ΕΦ I	Electrification rurale décentralisée par énergies renouvelables dans le Sud de Madagascar (RESOUTH)	Μαδαγασκάρη	0,87	Ηλεκτροδότηση 2 χωριών στο νότιο τμήμα με χρήση 2 ανεμογεννητριών και ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων	● B	● B	● Γ

● Πληρεί τα κριτήρια     
 ● Σοβαρές αδυναμίες     
 ά.α. άνευ αντικειμένου  
● Ήσσονος σημασίας αδυναμίες     
 ● Δεν πληρεί τα κριτήρια

Αριθ. έργου και σύντομη ονομασία	Αριθ. ΕΦ (αριθ. πρόσκλησης υποβολής προσφορών)	Τίτλος δράσης	Χώρα	Συνεισφορά της ΕΕ (εκατ. ευρώ)	Σύντομη περιγραφή	Σχεδιασμός	Αποτελέσματα	Βιωσιμότητα
10 Rural electrification	ΕΦ I	Rural Electrification Infrastructure and Small-Scale Projects	Ζάμπια	10,00	Επέκταση δικτύου και εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού και 2 000 οικιακών ηλιακών μονάδων για την ηλεκτροδότηση 27 000 νοικοκυριών, 700 σχολείων και κέντρων υγείας	● B	● B	● B
11 Increase access	ΕΦ I	Increased Access to Electricity Services	Ζάμπια	10,00	Επέκταση δικτύου για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε αγροτικές και περιφερειακές περιοχές της Ζάμπια (65 000 δικαιούχοι)	● B	● B	● B
12 Green energy	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Community Based Green Energy Project	Κένυα	1,74	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 56 σχολεία και 32 κέντρα υγείας στις αγροτικές περιοχές της Κένυας	● B	● A	● B
13 Nice Roll-out	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	NICE Roll-Out	Ζάμπια, Τανζανία, Γκάμπια	2,50	Ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω εγκαταστάσεων ΤΠΕ που λειτουργούν με ηλιακές φωτοβολταϊκές μονάδες (κέντρα δικαιόχρησης NICE σε 50 αγροτικές και περιφερειακές περιοχές στην Γκάμπια, την Τανζανία και τη Ζάμπια)	● Δ	● Δ	ά.α.
14 Small scale solar	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Enabling 18 000 people to access sustainable small scale solar power in Quissanga district, Cabo Delgado	Μοζαμβίκη	0,59	Παροχή σε 4 000 νοικοκυριά της δυνατότητας πρόσβασης σε βιώσιμη μικρής κλίμακας ηλιακή ενέργεια σε 2 διαμερίσματα	● B	● B	● B
15 Boreale	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Best Options for Rural Energy and Access to Light and Electricity (BOREALE)	Μαδαγασκάρη	1,72	Εγκατάσταση ηλιακών φωτοβολταϊκών μονάδων σε 10 σχολεία, 8 κέντρα υγείας και 900 νοικοκυριά σε 8 χωριά στο νότιο τμήμα	● B	● B	● B
16 Wood and charcoal	ΕΦ II (Πρόσκληση 1)	Sustainable Wood and Charcoal Production in Rural Mozambique, Malawi and Tanzania	Μοζαμβίκη, Τανζανία, (Μαλάουι)	2,40	Βιώσιμη βιομάζα και ενεργειακή απόδοση μέσω της επιμόρφωσης 2 000 νοικοκυριών στην δεντροφύτευση και την κατασκευή σταθμού παραγωγής κάρβουνου	● Γ	● Δ	ά.α.

Υπόμνημα: Επί τη βάση της μεθοδολογίας βαθμολόγησης στο παράρτημα II, καθιερώθηκαν οι εξής διαβαθμίσεις:

- Πληρεί τα κριτήρια
- Σοβαρές αδυναμίες
- Δεν πληρεί τα κριτήρια
- Ήσσονος σημασίας αδυναμίες
- ά.α. άνευ αντικειμένου

## Περίληψη

### III

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τα πορίσματα του Συνεδρίου. Η δημιουργία της ΕF (διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας) ουσιαστικά επέτρεψε στην Επιτροπή να αντιμετωπίσει για πρώτη φορά το ζήτημα της πρόσβασης στην ενέργεια στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη, λαμβανομένων υπόψη των τεράστιων αναγκών (48 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως) στις αναπτυσσόμενες χώρες<sup>1</sup>. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε την ΕF αποτελεσματικά και, όπως διαπιστώνεται στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν έχουν επιτύχει και εμφανίζουν καλές προοπτικές βιωσιμότητας. Πρόκειται για αξιοσημείωτο επίτευγμα, δεδομένων των δυσχερών συνθηκών υπό τις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί η αναπτυξιακή συνεργασία. Μόλις το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν έχουν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αυτό οφειλόταν, σε κάποιο βαθμό, σε δυσμενείς συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τον αρχικό σχεδιασμό των έργων και εξουδετέρωσαν τα τυχόν μέτρα μετριασμού κινδύνου που είχαν προβλεφθεί. Η Επιτροπή γνωρίζει επίσης ότι υπάρχουν περιθώρια για βελτιώσεις, ιδίως όσον αφορά την επιτόπια παρακολούθηση των έργων. Η Επιτροπή έχει ήδη λάβει ορισμένα μέτρα και θα επιφέρει περαιτέρω βελτιώσεις σύμφωνα με τις συστάσεις του Συνεδρίου.

### IV

Η Επιτροπή εφάρμοσε με συνέπεια και αυστηρότητα τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων και διέθεσε στήριξη σε σωστά ιεραρχημένα έργα.

Η ύπαρξη κινδύνων και αδυναμιών στις προτάσεις της ΕF για την προώθηση καινοτόμων λύσεων για βιώσιμες και οικονομικά προσιτές ενεργειακές υπηρεσίες για τους φτωχούς ήταν αναμενόμενη.

Οι εν λόγω κίνδυνοι και αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση των προτάσεων λήφθηκαν δεόντως υπόψη από την αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης βάσει των σχετικών μέτρων μετριασμού που προτάθηκαν από τους αιτούντες, πριν δοθούν οι τελικές βαθμολογίες που καθορίζουν την κατάταξη κάθε πρότασης κατά τρόπο συνεκτικό και αντικειμενικό με βάση τα κριτήρια, τους στόχους και τις προτεραιότητες που καθορίζονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

<sup>1</sup> Έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας «Ενέργεια για όλους: Πρόσβαση των φτωχών στη χρηματοδότηση», Ειδικό απόσπασμα του World Energy Outlook, ΔΟΕ, 2011.

### V

Η Επιτροπή παρακολούθησε τα έργα με τη χρησιμοποίηση διάφορων εργαλείων και μέσων που ήταν διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μιας μόνιμης δομής παρακολούθησης.

Σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή παρακολούθησε από πολύ κοντά τις εργασίες κατά τις πιο κρίσιμες φάσεις υλοποίησης και διευκόλυνε την υιοθέτηση λύσεων και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, στο μέτρο του δυνατού, και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, η επιτόπια παρακολούθηση θα μπορούσε να είχε ενισχυθεί.

### VI

Το 75 % των έργων που εξετάστηκαν από το Συνέδριο έχουν ήδη αποφέρει τα αναμενόμενα ή και καλύτερα αποτελέσματα. Ορισμένα έργα δεν έχουν ακόμη αποφέρει το μεγαλύτερο μέρος των αναμενόμενων αποτελεσμάτων τους, κυρίως λόγω των προβλημάτων που συνδέονται με την ικανότητα των δικαιούχων ή τις δυσμενείς συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τον αρχικό σχεδιασμό των έργων και εξουδετέρωσαν τα τυχόν μέτρα μετριασμού κινδύνου που είχαν προβλεφθεί.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν μπορούν να αποκλειστούν ορισμένα προβλήματα δυναμικότητας ιδίως όταν, από τη μια πλευρά, τα προβλεπόμενα έργα είναι καινοτόμα και φιλόδοξα, ενώ από την άλλη πλευρά οι δικαιούχοι είναι φτωχοί. Στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορούν να αναμένονται τέλεια έργα.

### VII

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η Επιτροπή έχει ήδη λάβει ορισμένα μέτρα για τη βελτίωση της παρακολούθησης και της βιωσιμότητας των έργων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα ήθελε να τονίσει τη σημασία των ακόλουθων μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί σύμφωνα με τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- τις βελτιώσεις που επήλθαν με τη μεταγενέστερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της ΕF με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των έργων,
- την ενίσχυση του μόνιμου μηχανισμού παρακολούθησης στο πλαίσιο της ΕF,



- τις καινοτομίες που θεσπίστηκαν με το νέο πρόγραμμα ενεργειακής συνεργασίας, συγκεκριμένα την πρωτοβουλία για τη χρηματοδότηση της ηλεκτροδότησης — ElectriFI, η οποία καταρτίστηκε από κοινού με τη βιομηχανία και τους χρηματοδοτικούς φορείς για την προώθηση της ανάπτυξης και αποσκοπεί στην αύξηση της σκοπιμότητας, της βιωσιμότητας και της επιρροής της στήριξης της ΕΕ με στόχο να αποκτήσουν πρόσβαση στη βιώσιμη ενέργεια οι φτωχοί πληθυσμοί.

## Εισαγωγή

### 04

Από το 2011, η συνολική καθοδήγηση όσον αφορά την ενεργειακή πολιτική της ΕΕ στο πλαίσιο της ανάπτυξης έχει παρασχεθεί από τις κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στο «Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή», στο οποίο η ενέργεια επισημαίνεται ως βασικός παράγοντας για τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

### 05

Η δημιουργία της ΕF ουσιαστικά επέτρεψε στην Επιτροπή να αντιμετωπίσει για πρώτη φορά το ζήτημα της πρόσβασης στην ενέργεια στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη, λαμβανομένων υπόψη των τεράστιων αναγκών στις αναπτυσσόμενες χώρες (48 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας).

## Παρατηρήσεις

Η Επιτροπή εξέτασε διεξοδικά τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες κάθε πρότασης έργου που υποβλήθηκε βάσει της ΕF και έδωσε προτεραιότητα στη στήριξη των καλύτερων εξ αυτών, οι οποίες υπερέβαιναν κατά πολύ τα συνολικά ποιοτικά πρότυπα που καθορίζονταν στις κατευθυντήριες οδηγίες κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πάντοτε ορισμένοι κίνδυνοι και αδυναμίες, η στήριξη καινοτόμων και φιλόδοξων σχεδίων, που επιλέγονται σύμφωνα με τους αντίστοιχους κανόνες και διαδικασίες, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή για την εκπλήρωση των συνολικών στόχων κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Η Επιτροπή επέλεξε τα έργα προς χρηματοδότηση με βάση σαφή κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης, συμπεριλαμβανομένων της καταλληλότητας, της επιχειρησιακής και χρηματοοικονομικής ικανότητας του υποψηφίου και των εταίρων, της σκοπιμότητας, της βιωσιμότητας, της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, και εξετάζοντας κατά πόσον είχαν προταθεί τα κατάλληλα μέτρα για το μετριασμό των κινδύνων ή των αδυναμιών που ενυπάρχουν σε πολύπλοκα αναπτυξιακά έργα.

### 16

Όσον αφορά τα πέντε έργα στα οποία αναφέρεται από το Συνέδριο, οι παρατηρήσεις και η βαθμολογία του κάθε αξιολογητή λαμβάνονται υπόψη από την επιτροπή αξιολόγησης, η οποία, σε αντίθεση με μεμονωμένους αξιολογητές, είναι η μόνη που είναι σε θέση να έχει την πλήρη εικόνα όλων των προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο μιας πρόσκλησης και των αντίστοιχων πλεονεκτημάτων κάθε πρότασης με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης. Η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή τις απαιτούμενες διαδικασίες, ελέγχους και σταθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι κάθε επιτροπή αξιολόγησης εφαρμόζει αυστηρά τους κανόνες που διέπουν την αξιολόγηση της πρόσκλησης κατά τρόπο που να μπορεί να εγγυηθεί την ακεραιότητα και τη συνοχή της συνολικής διαδικασίας αξιολόγησης, παρά τα τυχόν προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν λόγω των επιμέρους αξιολογήσεων εμπειρογνημών.

### 16 α)

Οι αξιολογητές αξιολόγησαν την πρόταση όπως φαίνεται στις αντίστοιχες βαθμολογίες και παρατηρήσεις τους για κάθε κριτήριο αξιολόγησης που καθορίζεται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης. Παρά ορισμένες αδυναμίες που διαπιστώθηκαν, οι αξιολογητές εντόπισαν επίσης σημαντικά πλεονεκτήματα όπως: ενθάρρυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, καλή γνώση της χώρας, πολύ καλή συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, δυναμικό για οικονομική βιωσιμότητα, καθώς και κατάλληλη συμμετοχή της κοινότητας. Οι βαθμολογίες που δόθηκαν από τους δύο αξιολογητές αποδεικνύουν ότι οι ενδεχόμενες ανησυχίες δεν θεωρήθηκαν ως επαρκείς λόγοι για απόρριψη.

Με βάση την εξέτασή της, η επιτροπή αξιολόγησης έδωσε τελική βαθμολογία που λάμβανε υπόψη τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τις αδυναμίες της αντίστοιχης πρότασης, όπως εξηγείται και ανωτέρω στην απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 16.

**16 β)**

Όπως εξηγήθηκε παραπάνω, η επιτροπή αξιολόγησης, σε αντίθεση με μεμονωμένους αξιολογητές, είναι η μόνη που είναι σε θέση να έχει την πλήρη εικόνα όλων των προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο μιας πρόσκλησης, καθώς και των αντίστοιχων πλεονεκτημάτων κάθε πρότασης με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης.

Για τα τέσσερα έργα που αναφέρονται από το Συνέδριο, η αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης ολοκλήρωσε την τρίτη και τελική αξιολόγηση θεωρώντας ότι είχαν προβλεφθεί και ήταν αποδεκτά τα μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων και των αδυναμιών που είχαν εντοπιστεί.

**17**

Τα έργα που αναφέρονται από το Συνέδριο δεν πληρούσαν τους στόχους που είχαν τεθεί, κυρίως λόγω των δυσμενών εξωτερικών παραγόντων, οι οποίοι δεν μπορούν να ελεγχθούν (μεταξύ άλλων οι συνθήκες της αγοράς, οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι φυσικές συνθήκες κλπ.).

**18**

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή τονίζει τη σημασία των βελτιώσεων που έγιναν στη μεταγενέστερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της EF II, για την οποία προβλέπεται υποχρέωση υποβολής μελέτης σκοπιμότητας μαζί με την πρόταση.

Η Επιτροπή παρακολούθησε τα έργα με τη χρησιμοποίηση διάφορων εργαλείων και μέσων που ήταν διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μιας μόνιμης δομής παρακολούθησης. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, η επιτόπια παρακολούθηση θα μπορούσε να είχε ενισχυθεί.

Η ποιότητα των εκθέσεων των εκτελεστικών εταιριών ήταν άριστη, καθώς η ποιότητα εξαρτάτο από τις διαφορετικές ικανότητες υποβολής εκθέσεων των δικαιούχων.

**22 α)**

Όποτε διαπιστώθηκαν προβλήματα ποιότητας των εκθέσεων, η Επιτροπή έλαβε μέτρα για την αντιμετώπισή τους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής στους δικαιούχους υποδείγμάτων για την ενδιάμεση και την τελική περιγραφική έκθεση, καθώς και για τις οικονομικές εκθέσεις. Η ικανότητα κατάρτισης ποιοτικών εκθέσεων διαφέρει πράγματι από τον έναν δικαιούχο στον άλλο και, ως εκ τούτου, για την EF II έχουν επισυναφθεί στη σύμβαση επιχορήγησης βελτιωμένα υποδείγματα για τις περιγραφικές και οικονομικές εκθέσεις.

**22 β)**

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 22 α).

**22 γ)**

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 22 α).

**23**

Η Επιτροπή έχει επεκτείνει δεόντως τη σύμβαση με την εταιρεία συμβούλων για την παροχή κατάλληλων υπηρεσιών παρακολούθησης για τα εν εξελίξει έργα της EF, καθώς και για τα έργα που θα επιλεγούν στο πλαίσιο των δύο τελευταίων προσκλήσεων της EF II για την ηλεκτροδότηση αγροτικών περιοχών και την αντιμετώπιση της αστάθειας.

**24**

Η τυποποιημένη επισκόπηση από έναν ενιαίο φορέα ήταν χρήσιμη για την εναρμόνιση και τη βελτίωση, σε κάποιο βαθμό, της υποβολής εκθέσεων από τους εκτελεστικούς εταιριούς, και η σύμβαση με την εταιρεία συμβούλων μπορεί να παρέχει πόρους για τον επιτόπιο έλεγχο των πληροφοριών που παρέχονται μέσω των εκθέσεών τους. Συνεπώς, η Επιτροπή έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα και επέκτεινε τη σύμβαση με την εταιρεία συμβούλων ώστε να παρέχονται υπηρεσίες για την παρακολούθηση μέσω αποστολών στις χώρες για έργα, αναλόγως των αναγκών.

Ωστόσο, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ εξακολουθούν να έχουν την εξουσία έναντι των δικαιούχων της EF, να επιβάλλουν την εφαρμογή των κατάλληλων συστάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών συμφωνιών επιχορήγησης, και η εξουσία αυτή δεν μπορεί να ανατεθεί στην εταιρεία συμβούλων.

**25**

Για ορισμένα έργα, η ενδιάμεση αξιολόγηση δεν διενεργήθηκε διότι αρκετές δραστηριότητες δεν υλοποιήθηκαν.

Η Επιτροπή έκανε χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων για τη στήριξη της εφαρμογής των έργων και έλαβε τα κατάλληλα μέτρα εντός των ορίων που καθορίζονται από τις συμβατικές διατάξεις.

Πράγματι, η ριζική τροποποίηση των δραστηριοτήτων των έργων δεν είναι δυνατή σύμφωνα με τις συμβατικές διατάξεις, οι οποίες ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι τυχόν «τροποποίηση δεν δύναται να αποσκοπεί ή να συνεπάγεται μεταβολές στη σύμβαση οι οποίες θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την απόφαση χορήγησης της επιχορήγησης ή θα έθιγαν την ίση μεταχείριση των αιτούντων».

**26**

Οι σχετικές συστάσεις για τη βελτίωση της ποιότητας της υποβολής εκθέσεων για τα έργα ελήφθησαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των μετέπειτα προσκλήσεων της EF II.

**27**

Η Επιτροπή (καθώς και οι εμπειρογνώμονες που διεξάγουν την παρακολούθηση στο πλαίσιο της σύμβασής τους) ζήτησαν αρκετές φορές πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις και στις περιπτώσεις που δεν δόθηκαν, ανεστάλησαν οι πληρωμές σύμφωνα με τις συμβατικές διατάξεις.

Όσον αφορά τη δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης, πρόκειται για ακραία ενέργεια που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών επενδύσεων/προσπαθειών που έχουν ήδη αναληφθεί και το ενδεχόμενο αυτό εξετάζεται μόνον όταν αποτύχουν όλες οι άλλες πιθανές εναλλακτικές λύσεις και λαμβάνοντας υπόψη το απώτερο συμφέρον των τελικών δικαιούχων και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

**28**

Οι τακτικές επιτόπιες επισκέψεις, όποτε είναι δυνατόν, είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση και τη συνέχεια ενός έργου. Οι αντιπροσωπείες έχουν στη διάθεσή τους διάφορα μέσα παρακολούθησης των έργων, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου εξ αποστάσεως βάσει εκθέσεων, τηλεδιασκέψεων, εργασιών γραφείου, ανταλλαγών με δικαιούχους κλπ. Η συχνότητα των επιτόπιων επισκέψεων εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τον φόρτο εργασίας, την τοποθεσία του έργου και την προσβασιμότητα, τα ζητήματα ασφάλειας, τους διαθέσιμους πόρους κλπ. Προφανώς η επιλογή του πλέον ενδεδειγμένου τρόπου για την παρακολούθηση ενός έργου σε κάθε περίπτωση και το πώς ή κατά πόσον οι υπάλληλοι μιας ορισμένης αντιπροσωπείας της ΕΕ θα πραγματοποιούν τακτικές επισκέψεις σε έργα της ΕΕ ή όχι, μπορεί να αποφασιστεί μόνο από τον επικεφαλής της αντιπροσωπείας, ο οποίος έχει την πλήρη εικόνα όλων των εργασιών που πρέπει να εκτελεστούν από την αντιπροσωπεία και της προτεραιότητας που πρέπει να δοθεί σε κάθε εργασία, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση των ανθρώπινων πόρων και τους διαφόρους περιορισμούς.

**29**

Η ROM είναι ένα μόνο από τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα για την παρακολούθηση ενός έργου και η Επιτροπή το έχει χρησιμοποιήσει κατάλληλα, επιπροσθέτως όλων των άλλων εργαλείων παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένης της μόνιμης υποχρέωσης παρακολούθησης της ΕΕ που προβλεπόταν βάσει της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με την εταιρεία συμβούλων.

**29 a)**

Παρόλο που το έργο που αναφέρει το Συνέδριο αποτελούσε αντικείμενο ROM μόνο το 2013, η αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Τανζανία ήταν πάντα ενήμερη για την κατάσταση του έργου χάρη στις τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών και την αλληλογραφία και έλαβε μέτρα για τη διόρθωση της κατάστασης. Για παράδειγμα, εκτός από τις ενδιάμεσες εκθέσεις που ήταν υποχρεωτικές στο πλαίσιο της σύμβασης, καταρτίστηκαν εξαμηνιαίες «εσωτερικές εκθέσεις παρακολούθησης» από τους εκτελεστικούς εταίρους, σύμφωνα με την πρακτική που εφάρμοσε η αντιπροσωπεία από το 2012 για τη βελτίωση της παρακολούθησης. Η αντιπροσωπεία διατήρησε τακτικές επαφές με το έργο και παρέσχε στήριξη για να διευκολύνει την εξεύρεση λύσεων.

**29 β)**

Το έργο δεν προτάθηκε να υποβληθεί σε ROM για το 2010 και το 2011 λόγω της ανεπαρκούς προόδου εκείνη την εποχή. Το 2012, μολονότι αρχικά υπήρξε μια πρόταση να τεθεί το έργο στον κατάλογο ROM, αποφασίστηκε να μην παραμείνει στον κατάλογο, δεδομένου ότι δεν υπήρχαν αρκετές επιτόπιες δραστηριότητες, ενώ είχε ήδη προγραμματιστεί μια ενδιάμεση επανεξέταση για τις αρχές του 2012, μετά την παράταση της περιόδου εκτέλεσης κατά 24 μήνες.

**30**

Όπως εξηγείται στο σημείο 27 ανωτέρω, η δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης εξετάζεται όταν όλες οι άλλες πιθανές εναλλακτικές λύσεις έχουν αποτύχει. Οι υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με την παρακολούθηση της εφαρμογής των δύο έργων που αναφέρονται από το Συνέδριο, δεν είχαν ακόμη αποδείξει ότι συνέβαινε αυτό και ότι τα έργα αυτά δεν μπορούσαν πλέον να εκτελεστούν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

**30 α)**

Η υπεύθυνη για το έργο αντιπροσωπεία, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών διορθωτικών μέτρων, αποφάσισε ότι η μείωση του γεωγραφικού εύρους του έργου δεν θα ήταν η καλύτερη επιλογή.

**31**

Η αντιπροσωπεία στη Μοζαμβίκη ήταν πάντα ενήμερη για τις δυσκολίες του έργου. Καινοτόμα έργα σε σχετικά νέους τομείς για το τοπικό πλαίσιο αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες εκκίνησης. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου γινόταν όλο και πιο σαφές ότι οι στόχοι του προγράμματος δεν επρόκειτο να επιτευχθούν και όταν αυτό συνέβη, η αντιπροσωπεία κατέβαλε πολλές προσπάθειες για την εξεύρεση κατάλληλων λύσεων. Συζητήθηκαν πολλές προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του έργου, αλλά καμία από τις προτεινόμενες λύσεις δεν κρίθηκε ρεαλιστική, και το έργο χρειάστηκε να κλείσει. Τον Απρίλιο του 2015, η αντιπροσωπεία πραγματοποίησε επιτόπια επίσκεψη (τόσο για δραστηριότητες όσο και για οικονομικά θέματα και συμβάσεις), μετά από την οποία αποφασίστηκε το κλείσιμο του έργου.

Το 75 % των έργων που εξετάστηκαν από το Συνέδριο έχουν ήδη αποφέρει τα αναμενόμενα ή και καλύτερα αποτελέσματα.

**36**

Τέσσερα από τα έργα που εξέτασε το Συνέδριο δεν μπόρεσαν να αποφέρουν το μεγαλύτερο μέρος των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, λόγω των προβλημάτων που συνδέονται με την ικανότητα των δικαιούχων και τις δυσμενείς συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τον αρχικό σχεδιασμό των έργων και εξουδετέρωσαν τα μέτρα μετριασμού κινδύνου που είχαν προβλεφθεί.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν μπορούν να αποκλειστούν ορισμένα προβλήματα δυναμικότητας ιδίως όταν, από τη μια πλευρά, τα προβλεπόμενα έργα είναι καινοτόμα και φιλόδοξα, ενώ από την άλλη πλευρά οι δικαιούχοι είναι φτωχοί. Στο πλαίσιο αυτό δεν μπορούν να αναμένονται τέλεια έργα.

**36 γ)**

Η αξιολόγηση του έργου ακολούθησε την εφαρμοστέα διαδικασία, σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα θεωρήθηκε πλεονέκτημα για τη βιωσιμότητα των έργων.

## Συμπεράσματα και συστάσεις

### 41

Η Επιτροπή συμφωνεί με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η δημιουργία της ΕF (διευκόλυνση στον τομέα της ενέργειας) ουσιαστικά επέτρεψε στην Επιτροπή να αντιμετωπίσει για πρώτη φορά το ζήτημα της πρόσβασης στην ενέργεια στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη, λαμβανομένων υπόψη των τεράστιων αναγκών (48 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως) στις αναπτυσσόμενες χώρες<sup>2</sup>. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε την ΕF αποτελεσματικά και, όπως διαπιστώνεται στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τα περισσότερα έργα που εξετάστηκαν έχουν επιτύχει και εμφανίζουν καλές προοπτικές βιωσιμότητας. Πρόκειται για αξιοσημείωτο επίτευγμα, δεδομένων των δυσχερών συνθηκών υπό τις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί η αναπτυξιακή συνεργασία. Μόλις το ένα τέταρτο των έργων που εξετάστηκαν δεν έχουν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αυτό οφειλόταν, σε κάποιο βαθμό, σε δυσμενείς συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τον αρχικό σχεδιασμό των έργων και εξουδετέρωσαν τα μέτρα μετριασμού κινδύνου που είχαν προβλεφθεί. Η Επιτροπή γνωρίζει επίσης ότι υπάρχουν περιθώρια για βελτιώσεις, ιδίως όσον αφορά την επιτόπια παρακολούθηση των έργων. Η Επιτροπή έχει ήδη λάβει ορισμένα μέτρα και θα επιφέρει περαιτέρω βελτιώσεις σύμφωνα με τις συστάσεις του Συνεδρίου.

### 42

Η Επιτροπή εφάρμοσε με συνέπεια και αυστηρότητα τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων και διέθεσε στήριξη σε σωστά ιεραρχημένα έργα.

Η επιτροπή αξιολόγησης είχε επίγνωση των κινδύνων και των αδυναμιών της κάθε πρότασης. Οι κίνδυνοι και οι αδυναμίες των προτάσεων ήταν αναμενόμενοι στο πλαίσιο της ΕF που στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην προαγωγή της καινοτομίας ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της εξασφάλισης βιώσιμων και οικονομικά προσιτών ενεργειακών υπηρεσιών για τους φτωχούς.

<sup>2</sup> Έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας «Ενέργεια για όλους: Πρόσβαση των φτωχών στη χρηματοδότηση», Ειδικό απόσπασμα του World Energy Outlook, ΔΟΕ, 2011.

Οι κίνδυνοι ή οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση των προτάσεων λήφθηκαν δεόντως υπόψη από την αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης λαμβανομένων υπόψη και των σχετικών μέτρων μετριασμού που προτάθηκαν από τους αιτούντες, πριν δοθούν οι τελικές βαθμολογίες που καθορίζουν την κατάταξη κάθε πρότασης κατά τρόπο συνεκτικό και αντικειμενικό με βάση τα κριτήρια, τους στόχους και τις προτεραιότητες που καθορίζονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

### Σύσταση 1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή και έχει λάβει τα κατάλληλα μέτρα:

- i) Σύμφωνα με τα υποδείγματα PRAG 2014, η αξιολόγηση του σχεδιασμού της δράσης διαδραματίζει καίριο ρόλο στην αξιολόγηση των προτάσεων. Επί 50 σημείων για το υπόμνημα, 10 σημεία αφορούν τον σχεδιασμό της δράσης. Επομένως, σημαντικές αδυναμίες σχεδιασμού, στις περισσότερες περιπτώσεις, θα έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της πρότασης ήδη από το στάδιο του υπομνήματος.
- ii) Η ικανότητα των αιτούντων για την υλοποίηση της δράσης αξιολογείται κατά το στάδιο υποβολής της πλήρους αίτησης. Πρόσφατα, η αξιολόγηση της επιχειρησιακής ικανότητας έχει επεκταθεί σε συνυποψηφίους και συνδεδεμένες οντότητες. Δεδομένης της σημασίας αυτής της πτυχής, η Επιτροπή θέσπισε ένα ελάχιστο όριο στον PRAG 2014 που προβλέπει ότι οι υποψήφιοι πρέπει να συγκεντρώσουν τουλάχιστον 12 από τον ανώτατο αριθμό των 20 μονάδων όσον αφορά την ικανότητα που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την χορήγηση της επιχορήγησης.

### 43

Η Επιτροπή παρακολούθησε τα έργα με τη χρησιμοποίηση διαφόρων εργαλείων και μέσων που ήταν διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μιας μόνιμης δομής παρακολούθησης.

Σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή παρακολούθησε από πολύ κοντά τις εργασίες κατά τις πιο κρίσιμες φάσεις υλοποίησης και διευκόλυνε την υιοθέτηση λύσεων και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, στο μέτρο του δυνατού, και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, η επιτόπια παρακολούθηση θα μπορούσε να είχε ενισχυθεί.

**43 α)**

Η Επιτροπή εξέτασε τις ελλείψεις στην υποβολή εκθέσεων με βάση τις επιμέρους συμβάσεις, και εισήγαγε επίσης βελτιωμένα πρότυπα για τις ενδιάμεσες και τις τελικές περιγραφικές εκθέσεις, καθώς και για τις οικονομικές εκθέσεις.

**43 β)**

Η Επιτροπή εξασφάλισε επισταμένη παρακολούθηση με επιτόπιες επισκέψεις καθώς και με διάφορα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των έργων βάσει εκθέσεων, τηλεδιασκέψεων, θεωρητικών μελετών κ.λπ. Η συχνότητα των επιτόπιων επισκέψεων εξαρτάται από τον φόρτο εργασίας, την τοποθεσία του έργου και την προσβασιμότητα, ζητήματα ασφάλειας και τους διαθέσιμους πόρους. Η απόφαση να πραγματοποιηθεί τακτική επίσκεψη σε έργα EF ή όχι, μπορεί να ληφθεί μόνον από τον επικεφαλής της αντιπροσωπείας, ο οποίος έχει την πλήρη εικόνα όλων των εργασιών που πρέπει να εκτελεστούν από την αντιπροσωπεία και της προτεραιότητας που πρέπει να δοθεί σε κάθε εργασία, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση των ανθρωπινων πόρων και τους διάφορους περιορισμούς.

Όσον αφορά την ROM, αποτελεί απλώς ένα από τα διαθέσιμα εργαλεία για την παρακολούθηση ενός έργου και για τα έργα που δεν υποβάλλονται σε παρακολούθηση ROM, έχουν προβλεφθεί άλλα εργαλεία παρακολούθησης.

**43 γ)**

Η Επιτροπή έχει προσπαθήσει πάντα να στηρίξει την επιτυχή υλοποίηση των έργων και την εξεύρεση λύσεων (μαζί με τους δικαιούχους της σύμβασης επιχορήγησης) για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων. Η καταγγελία της σύμβασης επιχορήγησης θεωρείται από αυτήν την άποψη ως η έσχατη επιλογή, προκειμένου να μην τεθούν σε κίνδυνο οι επενδύσεις ή οι προσπάθειες και τα πιθανά οφέλη για τους τελικούς δικαιούχους της EF.

**Σύσταση 2 — Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία i) έως ν)**

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση. Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την καλύτερη παρακολούθηση των έργων. Πρόκειται για ένα ζήτημα με το οποίο ασχολείται συστηματικά η Επιτροπή και θα εξεταστούν τα πρόσθετα μέτρα που θα ληφθούν για να μπορέσουν οι αντιπροσωπείες να βελτιώσουν την παρακολούθηση των έργων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τους περιορισμένους οικονομικούς και ανθρωπινους πόρους που διαθέτουν.

**44**

Μόνο ένα τέταρτο των εξετασθέντων έργων δεν έχει αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, κυρίως λόγω των προβλημάτων που συνδέονται με την ικανότητα των δικαιούχων ή τις δυσμενείς συνθήκες που επηρέασαν αρνητικά τον αρχικό σχεδιασμό των έργων και εξουδετέρωσαν τα τυχόν μέτρα μετριασμού κινδύνου που είχαν προβλεφθεί.

**Σύσταση 3**

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση.

Μια εκτίμηση των τυχόν συνεχιζόμενων αναγκών τεχνικής βοήθειας θα ήταν χρήσιμη για τον εντοπισμό των πιθανών αναγκών στήριξης μετά την εκπνοή της χρηματοδότησης EF. Στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος της EF, δεν θα είναι δυνατό να αυξηθούν οι αρχικές επιχορηγήσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή θα εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν τα θέματα αυτά προκειμένου να παγιωθεί η αξία της πραγματοποιηθείσας επένδυσης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εξετάσει με ποιον τρόπο θα εφαρμόσει τη σύσταση στο πλαίσιο νέων και καινοτόμων προγραμμάτων, όπως της πρωτοβουλίας για τη χρηματοδότηση της ηλεκτροδότησης —ElectriFI.

## ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

### Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:  
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:  
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([http://ec.europa.eu/represent\\_el.htm](http://ec.europa.eu/represent_el.htm)),  
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες ([http://eeas.europa.eu/delegations/index\\_el.htm](http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm)),  
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ([http://europa.eu/eurodirect/index\\_el.htm](http://europa.eu/eurodirect/index_el.htm)) ή  
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (\*).

(\*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

### Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Το 2004 σχεδόν δύο δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν είχαν πρόσβαση σε επαρκείς, οικονομικά προσιτές και βιώσιμες ενεργειακές υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούν παράγοντα καθοριστικής σημασίας για τη σταθερή πρόοδο προς την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων. Σκοπός της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ στον τομέα της ενέργειας, η οποία δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2005, είναι η εξασφάλιση της πρόσβασης των φτωχών κατοίκων αγροτικών και περιαστικών περιοχών σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες, με ιδιαίτερη έμφαση στην υποσαχάρια Αφρική και στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Στην έκθεσή μας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ήταν ως επί το πλείστον επιτυχής, αλλά θα μπορούσε να είχε εξασφαλίσει καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την αξιοποίηση της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης ΑΚΕ-ΕΕ για την αύξηση της πρόσβασης των φτωχών κατοίκων της Ανατολικής Αφρικής σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Οι συστάσεις που διατυπώνουμε αφορούν την αυστηρότερη επιλογή έργων, τη βελτίωση της παρακολούθησής τους και την αύξηση των προοπτικών βιωσιμότητάς τους.



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ  
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ  
ΣΥΝΕΔΡΙΟ



Υπηρεσία Εκδόσεων